Աւետարեր

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 53. Ն° 18

(Bouguereau)

ՊԱՇԱՐԼԱՐ ԿԷՔԻՐԷՆ ԳԱՐԸԼԱՐԸՆ ԳԱՊՐԸ ՁԻՅԱՐԷՔԻ

اوەدایر هفتەلق غزتە — درسعادتده بابل هاوسده — مدیر مسئول ـ صمویل ق. هاروتیونیان

ԵՐԿԱՒԹ
Մէհէլիյի 40 Ղրշ.
Ամէրիկա իւրն 2 Տօլ.
Ինկլիթէրրա ,, 8 Շիլին
Մէմ. սահրէ ,, 10 Ֆրնգ.
Ելոէն Նումէրօ 40 փր.
Իլանաք գրյուքլէրի մուրէտիւ

ԱՒԵՏԱԲԵՐ
ԵՐՄԷՆԻՒԷ
ԳԼԽ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՏԻՒՆԸԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔԱԼԷ
ՀԱՅԿԱԿԱՆԸԳ ՂԱԶԷԹԱ
Մլուէիլիճլեր Հ. Մ. Ալէն
Հ. Ս. Պարնըմ
Ց. Գ. Գրիգորեան
Մ. Մինասեան
Պայպըլ Հաուս,
Տեր է Սա՛սաեթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER
A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S BARNUM
H. K. KRIKORIAN
M. MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10
Single Copy 40 Paras
Advertising rates on application

ԱՐՇԻՒԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ Ի ՊՐՈՒՍԱ

Ուրֆայէ Վեր. Ա. Եզոյեան օրացոյց 216, Կըլասկօէ Տօգ. Գամէրօն 118, Շակին Գարահիսարէ Պատ. Ե. Գասապպաչեան օրց. 90, Տիյարպէքիր Գ. Մովսէսեան գրեանք վաճառեալ 100, Զարիֆեան եղբարք 108, մեր կատարած մէկ պատկէն 40, Ա. Մարաշլեան հէլվա և 108, Գընճլարէ Վեր. Հ. Գէորգեան տասը անձերէ 70, որոյ 20ը Պ. Տէյիրմէնճեան, Փէչմի էֆ. 5, Ս. Գըզըլեան 5, Ն. Սօֆեան 10, Կ. Շամլեան 5, Զ. Մալաեան 5, Ն. Ազարեան 5, Տ. Տէյիրմէնճեան 5, Շ. Տէյիրմէնճեան 5 և Ց. Պաստըրմաճեան 5, Պանտըմա. Պատ. Ա. Թորոսեան 54 (նախորդ տարւոյ գումարով 167. 20) որոյ 10 Գեր. Տ. Կարապետ Ծ. Վ. Մազըմեան, Կ. Տօնոփիկեան 15, Տիկ. Վերգին Մըսրեան 10, և Յակոբ Ս. Հաճընկեան, Մ. Այնեան, Ա. Բիրեան, Կ. Ուզունեան, Մ. Արզըմանեան, Կ. Կէլիպօլուեան, Ց. Դանիէլեան, Թ. Կէլիպօլուեան Ս. Արզըմանեան, Կ. Ֆրէնկեան, Բ. Մէհրապեան, Օ. Լուսթաքեան, Մ. Այնեան, Գ. Հոսիկեան, Ց. Հաւկիթեան, Կ. Պաստաճեան, Գ. Սալմասթլեան, Տիկ. Շահլամեան, Ց. Սաղրզ, Կ. Հաւկիթ, Ա. Մըսըրեան, Ասկերիչ Բենիամին 3, Ս. Պետրոսեան 3.20, Ա. Պերճ 3.20, Ս. Խաչերեան 3.20, Ց. Իպրիճեան 3.20 և Գ. Արզըմանեան 3.20։ Արապկիրէ Պատ. Ս. Գրալեան օրց. 108. Ինճիրլի Վեր. Գ. Եարտըմեան օրց. 108, որոյ 10 իւքը, Յակոբ Կ. Դաւիթեան, Ց. Դաւիթեան, Գ. Դաւիթեան 4, Տ. Սէրվիսեան, Հ. Զօփուրեան, Ա. Թանմազեան, Ն. Աւազեան, Ա. Տէտէեան, Ց. Կորկոտեան, Մարիամ Տէտէեան, Ա. Զօփուրեան 3, Կ. Տէվլէթեան 3, Կ. Տէմիրճեան 4. 30, Կ. Թիճճարեան 3, Յ. Աթլամազեան 2.20, Կ. Մանուկեան 4.30. Մարթա Գայսէրեան 2, և Մանուկ Մարգիսեան 10 փրչ.։ Յ. Երամեան 5, Էրզրումէ Վեր. Յ. Սինանեան օրց. 108, որոյ 50ը Գաբիկեան էֆ.ի ձեռամբ. երկու ապրկանց համար 108, Յակէմօճ Ս. Թէհլէրեան Վեր. Մր. Ալէնի ձեռամբ 47, Օրտուէ Ռ. Թազօրեան 63, որոյ 21 օրց, Տ. Անդրէասեան 7, Ոմն 5, Ց. Խրիմեան 5, Ց. Անմահեան 5, Ց. Նալգոնեան 10, Մ. Զօրպաճեան 5, Ռ. Թազօրեան 5, 30 Բանալի 270, Վ. Բարակեան ձեռամբ Պօսմոն Պ. Թաչճեան 71, Պատ. Գ. Գումնատրաճեան Պօլիս 20. Պիթլիս Վեր. Ս. Վարդանեան 156 որոյ 20 իր նուէր, Միս Իլէնիրու 50, Ս. Քարահատեան 20. Պիթլիսի որբանոցէն 5, Ս. Խաղխաղեան 3.20. Վեր. Մր. Մէյնարտ 5, երկու անձ 7, Ամերիկեան Մաուընթ Հօլիոք վարժարանի աշակերտուհիք ամանորի առթիւ հրաժարելով թէյէ և չաքարեղէններէ ղրկած 43 դ. յատկացուցած են մեր 20 Ամանաքլի որբուհեաց, Պ. Մուրատեան 2, Ոմն աղքատիկ 1։ Գումար 2.966 դ.

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ԻԼԱՆԼԱՐ

Ֆարիճաէն խասթախանէմիզէ թավսիյէ իլէ վէ պիլա թավսիյէ կէօնտէրիլէն ֆուգարա խասթալարը մէճպուրէն թէտավի էտէր վէ հիչ ի հաճէթտէ խասթախանէյէ գապսուլ էտէր իսէք տէ, կէլէն խասթալարըն կիմմէք իչիւն օլան եօղ մէսարիֆինի վէրմէք խուսուսընտա պիր թէրթիպիմիզ օլմատըղընտան, խասթախանէմիզին պիլ ճիւմլէ տօսթլարընտան րիճա էտէրիզ ք՛ի, կէօնտէրիլէն խասթալարըն եօղ մէսարիֆլէրինի պէրապէր եօղլասընըլար. չէօյլէ ք՛ի թէտավիտէն սօնրա կէրէք քիլիսէլէրէ վէ կէրէք խասթախանէյէ նիւք օյմայար։ 2—3

Ա՛մ՛նթապ Ա. Պէյճէ

——

Ալլահ իսթէրսէ պու աէյնէ կիլիկիա Ինճիլիթթինատը, Սլաֆ. Յունիս 22յէ միւսաադթ Զօրէքչաբթի կիւնիւ 'ազատ էտէճէք տիր։ 2—2

Իտրա՛իչէ հէյ՛էթի Թարաքճընտան

Ա՛մ՛նթապ Ապրիլ 2 Ց. Գ. Պ՛ըլ՛ըճ՛ըն

1910 Ապրիլ 12/25,

ՍԱՐՐԱՖԻԷՃԷ.	Էահ միւպէտ. գինտը.	Լ. Օ.	102	16
	Շ. Տէմիր Եօղ. Թանվ.	» Ֆրգ.	217	75
	Ա. Գրէտի Ֆօնսիյէ Էմիլպսիէն	»	324	
	Բ. » » »	»	271	
	Պանգ Նասիօնալ տը Կրէտ	»	423	50
Մէճիտիյէ ղրչ.	108	8	Գրըմից ղրչ.	50	
Մէճալիք ղրչ.	99		Լիբրա Ինկլիզ »	110	2
Կիւմիւշ ուճգ. »	104	35	Կմչ. Մնթ. Ճսը »	59	
Նափօլէօն	87	12	Գարպօն գաՙիմէ	8	60

ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ ՏԻՆԻՑԷ,
ՒԼՄԻՑԷ, ՊԷՑԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱՒՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՐՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԱՊՐԻԼ 30, 1910. Ն: 18

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

«ՀԱԳԻԳԱԹԷՆ ՐԱՊՊ ԴՐՑԱՄ ԷԹՄԻՇ ՏԻՐ»
Ց. Գ. Գ.

ՊՈՒ կիւնլէրտէ էհալիմիզին նաղար ը տիգդաթը-նը ճէլպ էթմէքտէ օլան սիյասի վէ իգթիսատի մէս'էլէլեր արասընտա տինի մէս'էլէլերին ունու-տուլմագ թէհլիքէսի վար տըր։ ՄէչրուԹիյէթին պագասը թէ'մին էտիլմի՞չ մի տիր, հուրրիյէթ վէ միւսաւաթ պիլգի'իլ մէմլէքէթիմիզտէ թա'միմ է-տիլճէ՞ք մի տիր, 'ամէլէ իլէ սէրմայէտարանըն 'ալագասը հագգ ու 'ատալէթլէ թա'եին էտիլճէ՞ք մի, կոոսակցական վէ հակակոոսակցականլար արասընտա ի'թիլաֆ հասըլ օլաճա՞գ մը, քիլիսէ վէ րուհպան չու հալ ը հազըրլարընտա միլլէթին հայաթ ը իճ-թիմա'իյէսինճէ մուհիմմ պիր խըտմէթ իֆա էտէ-պիլէճէքլէ՞ր մի։ Պու միսիլիւ սի՞ալլար արա-սընտա կիւնահ վէ կիւնահ 'աֆվը, խէյաս վէ Ռէ-լասքեար, Քրիստոս վէ Քրիթապ Մուգատտէս, Քրիստոսըն տօղուշը եա գըյամը չօգ պիր նաղար ը տիգդաթ ճէլպ էթմէյօր կէօրիւնիւյօր։ Հաֆիթատա պիր տէֆ'ա կէլէն Կիրակի կիւնիւ Քրիստոսըն գը-յամընտան զիյատէ ատէմլէրին իսթիրահաթ եա քէյֆ էթմէլէրինէ եահօտ հաֆթա արասընտան գալմըշ իլէրինի թէսվիյէյէ խըտմէթ էտէն պիր թա'թիլ կիւնիւ հէյ'էթինի քէսպ էթմէքտէ տիր։ Վէսվէսէ էտիյօրդ քի Բապպըմըզըն գըյամընըն բէս ի սէնէ ի տէվրիյէսի օլան պու Զատիկ կիւ-նիւնէ տահի նիչէլէր Ցիսուսըն գըյամընտան իսէ ֆիքրլէրինի իշղալ էյլէյէն մէսա'իլ ի սիյասիյէ վէ իգթիսատիյէ իշիւն տիւչիւնմէքտէ օլաճագլար տըր։

Իւք գըյամ սապահընտա չակիրտլէրին պիւթիւն գալպինի վէ ֆիքրինի իշղալ էթմիշ օլան մէս'էլէ Բապպըն գըյամ էթմիշ օլմասը իտի։ Օնլար մէզա-րը պօշ պուլմուչլար իտի. վէ պիւրլըլեր իտի քի օ Ճիւմ'ա կիւնիւնտէ մէզարա գօնուլան էօլիւ-ճէսէտի քէնտիլէր օրատան գալտըրմամըշլար իտի, պիւրլըլեր իտի քի օնու քէնտի խասիմլէրի գալտըր-մըշ օլամազ իտի. պիւրլըլեր իտի քի էկէր մէզարա Ճիւմ'ա կիւնիւ էօլմէմիշ անճագ պայըլմըշ պիր ճէ-սէտ գօյմուշ օլսալար իտի, մէզար թաշընը տէվրիպ տըշարը ֆըրլամըշ օլան 33 սինինտէ պիր կէնճ գահ-րէման պիւիւնթիյար քէնտի քէնտինի էպէտի մէնֆիյէ կէօնտէրմէյիպ քէնտիլեր իւէ պէրապեր թէքրար իշէ պաշլայաճագ իտի, քէզալիք պիւրլըլեր իտի քի էֆէն-տիլերի էօլիւմիւնտէն էվվել քէնտիլերէ րէմզ թարի-գիյէ վէ աչըգտան գըյամընա տա'իր պա'զը չէյլեր սէօյլէմիշ իտի, վէ օ 'աճայիպ հայաթ, ● էնտէր սիրէթ, օ պիէմսալ ախլագ, օ իլահի չահսիյէթ իշիւն էմ-վաթտան գըյամ էն թապի'ի վէ էն գօլայ պիր չէյ օլապիլիր իտի։ Շակիրտլեր պու չէյլերի էյի պիլ-տիքլերինտէն Ցիսուսըն էմվաթտան գըյամ էթմիշ իտիյինէ ճիտտէն ինանտըլար, վէ հագիգաթէն Բապպ գըյամ էթմիշ տիր» տէյիւ պիրիպիրլերինէ չէհատէթ վէ թէպչիր էթմէյէ պաշլատըլար։

Պու խապեր օնլարը չէվզ ու չէթտարէթ իւէ տօլտուրտու։ Զիրա պու սաւթ էօլմիւչ օլան պիր սէվկիւլիւլերինի թէքրար մէզարտան տիրի օլարագ կէրի ալմըշ օլմագ խապէրի տէյիլ իտի։ Պու գըյամ պիր Ղազարոսըն մէզարտան տրշարը չաղրըլմասը կի-պի պիր վագը'ա տէյիլ իտի, զիրա օ գըյամ եիւնէ էօ-լիւմէ խիթամ պուլտու։ Լաքին պու գըյամ պիւն-նէգա էօլիւմ իւզերինաէ իճրա էտիլէն պիր զաֆէր օլտըզը իշիւն էհէմմ իտի։ Ցիսուս թէքրարէն էօլ-մէմէք իւզրէ գըյամ էյլէմիշ իտի։ Շախսի պիր տօսթու կէրի պուլմագ տէյիլ, պիւթիւն պէչէրի-յէթին խասմի օլան էօլիւմիւն մաղլուպիյէթի իտի։

Լաքին պու գըյամ սաւթ էօլիւմ վէ մէզար իւ-

զերինէ պիր զալէպէ տէ տէյիլ իտի, պու գըյամ Քրիստոսըն փլանլարընըն, Անըն վա՛զ էթտիյի մէ-լէքիւթիւն, չակիրալէրին ֆիքրինէ վէ գալպինէ գօյմուշ իտիյի պէօյիւք Մէսիհի մէլէքիւթիւն զաֆէր կիւնիւ իտի։ Ցիսուս չակիրալէր իչիւն հալընըզ պիր տօսթ տէյիլ, անճագ եէհուտիլէր իչիւն հաթ-թա պիւթիւն տիւնեա իչիւն թաամիմ վէ թէսավ-վուր էտիլմիչ օլան պիր փրօզրամը Թէ՛սիա վէ իք-մալ էտէճէք օլան պիր Մէսիհ իտի։ Վէ պու փրօ-զրամտա քէնտիլէր ուզագտան պիր սէյրճի տէյիլ, անճագ օնու պաշա չզգարմագ իչիւն ինթիհապ օլունմընչ օլան բէֆիգլէր իտիլէր։ Պունլար քէնտի իչլէրինի, եվլէրինի վէ ճիւմլէ մուգատտէս 'ալա-գալարընը Թէրք իլէ պիւթիւն նասիպլէրինի, պու զաթըն եւտինէ Թէսլիմ վէ ճիւմլէ գուվվէթ վէ իւմիտլէրինի օնուն փլանընըն իճրասընա վագֆ ու թախսիս էթմիչլէր իտի։ Պու սէպէպտէն Ցիսուս ըն էօլիւմիւ իլէ հէմ սէվկիւլիւ պիր տօսթ զայ' էթմիչլէր իտի, հէմ տէ պիւթիւն միւսթագպել փլանլարընը, հայաթ մագսէտլէրինի, քէնտիլէրին վէ միլլէթլէրինին հաթթա պիւթիւն ինսանիյէթին իւմիտլէրինի, վէ քէնտի տէրունլէրինտէ ույանմընչ օլան ճիւմլէ մուգատտէս վէ իլահի հասրէթլէրինի զայ' էյլէմիչլէր իտի։ Վէ իչթէ Քրիստոսըն գըյա-մընտա պու ճիւմլէ զայ'աթլարընը Թէքրար էլտէ էյլէտիւէր, վէ պու վագը'ատա քէնտիլէրի իւմիտ վէ մէսէրրէթլէ չէվգ ու չէթարէթլէ տօլտուրան խուսուս տա պու իտի։ Ցիսուսըն գըյամը իլէ իւ-միտլէրի վէ ճիւմլէ հայաթ փլանլարը գըյամ էյլէտի։

Վէ իչթէ պու կիւն ատէմլէր ինճիլին պու խապէրինէ չիւպհէ էթմէքլէ նախօտ պու փէյղամը իհմալ էթմէքլէ հայաթըն պու պէօյիւք գուվվէ-թինտէն մահրում գալըյօրլար։ Զատիկ սապահընտա «հադիգաթէն Բապպ գըյամ էթմիչ տիր» տէյիւ տույամայան պիր քիմսէ պագ նէ չէյլէր զա՛յ էյլէ-միչ տիր։

Պէօյլէ պիր քիմսէ մու'ճիզէյի ինքեար էտիյօր։ Պու թապի'աթ քէնտինին մատտի գուվվէթլէրի վէ գավա'իտի զարուրիյէտի իլէ էօյլէ գափալը պիր մաքինա ոըը քի Ալլահ օնա նուֆուզ էտէմէզ։ Ալլահ ատէմ իլէ միւլագաթ էտէմէզ, պու 'ալէմ Ալլահսըզ վէ սօզուդ պիր 'ալէմ տիր տէյիւ տիւ-չիւնիւր։ Զիրա էկէր մու'ճիզէնին հադիգաթէն իճ-րա օլունտուզընա պիր թարիխի տէյիլ վար իսէ, օ տէյիլ Քրիստոսըն գըյամը հագգընտա իրա՛է էտիլէն տիր։

Պէօյլէ պիր քիմսէ Ցիսուսըն պէօյիւք փէյղա-մընտան վէ ճինաըը իհալա էուէն փրօզրամընտան մահրում գալըը։ Ցիսուսըն ատէմլէրէ վէրտիյի էվ-լատ Ուլլահ օլմագըզ Թէ՛մինաթը վէ պիւթիւն տիւն-հանըն ախլագի հայաթ վէ նէմատընա տա՛իր Թէլ-գին էթտիյի փրօզրամ քէնտի իլէ պէրապէր մէ-զարա տէֆն էտիլմիչ օլուր։

Քէզալիք պէօյլէ պիր քիմսէ Ցիսուսըն քէնտի տէրունինտէ մէլէքիւթ Ուլլահա տա՛իր հասըլ էյլէ-միյի, չէվգ ու զայրէթ չէօ'լէսինի սէօյիւնմիչ պու-լուր։ Պիր ատէմ Ցիսուս իլէ հադիգի 'ալագայա կիրէրսէ քէնտինի տիւնեանընը խէլասը իչիւն մէս-'ուլ ատյար, պու տիւնեա փրօզրամընը մէվզը'ի իճրայա գօյմագ իչիւն քէնտի քէնտինի նամզէտ եազընրը։ Լաքին Ցիսուս գըյամ էթմէմիչ իսէ, պու մէլէքիւթ պաշըզ վէ մէլիքսիզ տիր։

Տիգգաթ էտէրսէք կէօրէճէյիզ քի հէվի պու խուսուսալար պու կիւն պիզ Էրմ. միլլէթի իչիւն հայաթի մէ՛էլէյէր տիրլեր։ Տէհրլերտէն պէրու տին վէ քիլիսէ մուհապպէթի իչիւն եաչամընչ, վէ օ ուղուրա պիհիսապ չէհիտլեր վէրմիչ օլան պիր գավմ պու կիւն մա'նէվի 'ալէմին պիր խայալ ը պա-թըլ օլտուղունա՛ մը գա՛իլ օլաճագ։ Տէհրլերին է-սարէթ զինճիրլերի գըրըլըպ աա պու կիւն պիր մէչրուէթիյէթ թահթընտա հուրր պիր միլլէթ օլ-տըզմընչ զէմանտա միւսթագպել փլանլարտան, մէ-լէքիւթ Ուլլահ իւմիտինտէն մահրո՛ւմ մը գալա-ճաղըզ։ Ցիսուսա 17 'ասր իտրամէթ էթտիքտէն սօնրա պու կիւն օնուն փէյղամընտան, վէ խէլա-սընտան գաթ' ը իւմիտ մը էտէճէյիզ։ Խայր, պու զիյնա բազը օլամայաճաղըզ։ «Հադիգաթէն Բապպ գըյամ էյլէմիչ տիր,» վէ քէնտի գըյամը իլէ պէ-բապէր պիզիմ իւմիտ վէ իտէալլարընմըզ տա ին-եա օլունմընչ վէ Թէ՛մին էտիլմիչ տիր։

ՈՒՖՈՒԳ
(Հ. Մ. Ալէն)

Պէօյէ-է բէ՛է։ Ապրիլ 1ոէ Պօսթընտա պիր զաթ վէֆաթ էթմիչ տիր քի, գարիյուն ը քիրա-մընմըզըն էքսէրիսինճէ նամա'լիւմ իսէ տէ, Թիւր-քիանըն Թէրագգյաթը թա'լիմիյէ վէ բուհանիյէ-սի իչինէ պէօյիւք պիր գուվվէթ օլաճագ տէյիւ կէօրիւնիւյօր իտի։ Պօսթըն տարիւճիւնունը մու-'ալլիմէրինտէն Փրօֆ. Պօրտըն Փ. Փօուն Տէրիսա'-տէթտէ Ամէրիգա Գրզլար Գօլէճի միւԹէվէլլիւէր մէճլիսինին րիյասէթինէ տանա եէնի ինթիհապ է-տիլմիչ իտի։ Միւմանիլէյհ չարգա միւԹէվէճճիհէն հարաքէթ էտէճէք, վէ գօլէճին Թէվզի'ի միւքա-ֆաթ րէսմինտէ հազըր պուլունաճագ իքէն, Թամմ պու սըրատա ֆիւճէէթէն վէֆաթ էթմիչ տիր։

Փրօֆ. Պօուն Ամէրիգանըն էն մէչհուր էր-պապը 'իլմումընտան վէ պիրինճի սընֆ 'իլմի ի-

լահյամթ էահապընտան իսի։ Պօսթըն տարիւֆիւ-
նունընտա 34 սէնէտէն պէրու ֆելսէֆէ մու'ալ-
լիմի սրֆէթիյէ նատիր հարարլըգ կէօսթէրէրէք
պիր նէօյ թալէպէսինի իրչատ էթմիչ տիր։ Մի-
թէվֆֆա ի միւմահիլէյհ հալիմ վէ սէլիմ, մահճուպ
վէ միւթէվազը' թապի'աթլը իսի։ Ո հէր նէվ'
կէօսթէրիչէ պուղղ էտէր վէ հիչ պիր իտաի'ատա
պուլունմազ իսի իսէ տէ, պիճիւմլէ էրպապ ը
թէֆէքքիւր անըն գըյմէթ ի զաթիյէսինի պիւիրլէր
իսի։

Պունտան պիր գաչ սէնէ էվվել միւմահիլէյհ
Ջին վէ Ճափօնհայը զիյարէթ էթմիչ, վէ հէր եէր-
տէ 'ալիմլէր վէ միսիօներլէր թարաֆընտան պիր
գրալա լայըգ օլան իհթիրամաթը ֆա'իդա իլէ գա-
պուլ օլունմըչ տըր, վէ պունուն տա սէպէպի
պիր ֆելսէֆի միւթէֆէքքիր մագամընտա միւ-
մահիլէյհին իֆա էթտիյի խըսուսաթ ը պէրկիւզիտէ,
վէ չարգ մէսաիլինէ զայէթլէ մէրազլը պուլունարագ
ագվամ ը մէզքիւրէ էֆրատընա կէօսթէրտիյի մու-
հապպէթ վէ թէվէճճիհ իսի։ Ո պիճիւմլէ ագվամ
ը 'ալէմի հագիգի ուխուվվէթ տա'իրէսինէ կէ-
թիրմէյէ ճանսիփէրանէ չա ըչըր իսի։ Ո մուհա-
րէպէյէ վէ գավմ ու միլլէթլէր արասընտա 'ատա-
վէթ հուսուլընա պա'իս օլան հէր չէյէ պուղղ է-
տէր իսի։ Անըն էն պէօյիւք արզուսը Ամէրիգա
իլէ Շարգ ագվամը արասընտաքի միւնասէպա-
թըն տահա զիյատէ սըգըլայտըղընը կէօսմէք
իսի։ Հիչ չիւպհէ եօգ քի Տէրիսա'ատէթտէ Ամէ-
րիգա գըզլար գօլէճինին էմր ի ինչասընա ֆի'լ-
լէն միւչարէքէթ էթմէսինէ, պու սա'իգա պա'իս
օլմուչ տըր։ Ցունիսատ Տէրիսա'ատէթի զիյարէթի
զարֆընտա, կէնճ Թիւրք ֆըրգասը բու'էսասը
իլէ կէօրիւչմէքլիյի թէրֆիգ էթմիչ իսի, վէ խա-
յալ էտէպիլիր իզ քի անըն մագսէտի մէմալիք ի
'Օսմանիյէտ հագիգի թէրագգը իչինէ էլինատէն
կէտիյի գատար եարտըմ էթմէք իսի։ Միւմահիլէյ-
հին վազըֆսըզ վէֆաթընէ Թիւրքիանըն պիճիւմլէ
ագվամը գըյմէթատար վէ խալիս պիր տօսթտան օլ-
մուչար տըր։

Միւթէվէֆֆա տէրին պիր ֆելսէսուֆ օլմասըյլէ
պէրապէր, տիրի իման սահիպլի պիր զաթ իսի։
Վէ լաքին տահմիլէրին էյի ֆելսէֆէ օլմագսըզընը
քէմալ ը մուվաֆֆագիյէթլէ հագգ տին թա'լիմ է-
տէպիլէճէքլէրինէ ինանմազ իսի։ Ալլահ վէ ճան,
իման պիլլահ վէ հուսրիյէթ, չահսիյէթ, իլմէ
միւմահիլէյհին սահիհ մուհաքէճաթընըն վէ փարլագ
իմանընըն էահատ պունլար իտիրէր։ Պիզ պուրա
ճըգտա անըն քիթապլարընըն հաթթա մուխթասար
պիր թա'րիֆինի պիլէ վէրէմէզ իզ։ Պունլարտան
ագալը 12 տանէ վար տըր քի հէր պիրիսի հագիգի
գըյմէթի հա'իզ տիրլէր։ Լաքին գարիյանը քի-
թաբընըզտան ինկիլիզճէ գուլլանմաղտար միւթէվէֆ-
ֆանըն պայրըճա քիթապլարընըն էյգագ վէ էսա-
սիսինի պիլմէյէր, զաննըմըզճա մէմնուն օլուրլար։
Պունլար պէրվէճհ ի աթի զիքր օլունուրլար. Ի-
ման Պիլլահ Ֆելսէֆէսի (Ohilosodhy Of Heism)
Իման Պիլլահա Տա'իր Թէագիգաթ (Studies In
Aheism.) Ալլահըն Ֆիլթապի'աթ Օլմասը (Theiom-
manence Of God) Հըրպէրթ Սփենսըրըն Ֆելսէֆէսի,
վէ Շախսիյէթ մէսէլէքի (Personalism։ Անյատրզը-
մըզա կէօրէ, սօն զիքր օլունան քիթապ միւ-
մահիլէյհին էն սօն էսէրի տիր, վէ էկէր պիր քիսմէ
Փրօֆ. Պուլավընըն էսէրլէրինտէն ագալը պիրիսինի
օգուսմագլըզա արզու էտէրսէ, պիզ իչպու սօն
էսէրի՝ անըն հայաթըն տէրին մէս"էլէյհէրինէ տա'իր
էֆքեար ու թէասիվուրաթընը կէօսթէրէն էսէրի
մագամընտա թավսիյէ էթմէք իսթէրիզ։

Փաֆանըն Խուրճէյէ Նազըրը. Էվրօփա վէ Ամէրիգանըն
Նազար ը տիզգաթը պիր տէֆ'ա տահա Վաթ-
գանտա Գարտինալ Մէրի տէլ Վալա ճէլպ օլունմըչ
տըր։ Պօսթըն Թրէնօդրէյճի զազէթասը մուխապիր-
լէրինտէն պիրիսի՝ նիսպէթէն կէնճ օլուպ տա Րօ-
մա քիլիսէսի սիլսիլէ ի մէրաթիպ ի բուհպանիյէ-
սինտէ ֆէվգէլ'ատէ սիր'աթլէ իլէրիլէմիշ պուլուս-
նան պու կէնճ գարտինալա տա"իր աթիտէքի մա'-
լիւմաթը վէրմէքտէ տիր.

Րօզվելէթ միւզաքէրաթընը իճրա էթմիչ օլան
վէ Իսլահաեօլ օլմասը սէպէպիյլէ Վաթիգանընը խա-
թասընտան տօլայը թա'եիպ օլունան Մէրի տէլ
Վալըն միւչքիլաթ չզարմասը հիչ պիր վէճհլէ հէ-
նի պիր չէյ տէյիլ տիր։ Միւչարիլէյհ 1903, Հոկտ,
19տա մէզքիւր մէվզը' ի իգթիտարա կէլէլիտէն
պէրու մէսէլէքի հարէքէթի տա'իմա ֆուրթունալը
օլմուչ տըր։ Միւչարիլէյհին մէվզը'է պիթթապի'
զայէթ միւչքիլ. Նագիք վէ զահմէթլի պիր մէվզը'
տըր։ Պու մէվզը' միզաճատանըզդ, 'ագլ ը սէլիմ վէ
իճրա'աթճա իգթիտար իսթէր։ Ինարիճիյէ նազըրը-
նըն տօլայտան օլանլար միւսթէֆնա օլարագ, ու-
մուր ը բուհանիյէ իլէ հիչ պիր իչի եօգ տըր. ան-
ճագ Փափանըն իրատէթի իճրա օլունուպ օլունմա-
տըղընա նազարէթ էթմէք իզզէ Փափա իլէ խա-
րիճի 'ալէմ արասընտա տուրուր վէ քիլիսէյի թէր-
քիպ էտէն պիճիւմլէ տա'իրլէր վէ իքքինճի տէրէ-
ճէտէքի թէչքիլաթլար տօղրուտան քէնտիսինէ
մէս"ուլ տըրլար։ Ո' իսարիճի 'ալէմ իլէ, եա'նի
կէրէք միւէթլէր, կէրէք ֆէրտլէր իլէ օլան պիլ-
ճիւմլէ 'ալագա վէ միւնասէպաթտա Փափանըն
վէքիլի օլուպ, պիւթիւն տիւնեատա էն պէօյիւք
իս"էսէսաթընը միւտիր ի 'ումումիսի տիր։ Մէրիմ

տէլ Վալըն սէլէֆի Գարտինալ Բամփօլա իտի քի խայլը սէնէլէր քիլիսէտէ էն գուվվէթլի վէ էն նուֆուզլը գարտինալ իտի, վէ Ա.վսթրիանըն փրօթէսթօսը օլմասա իտի, Փափա օլուր իտի։

Մէրի տէլ Վալ սինճէ պու կիպի պիր մէս՞ուլիյէթի տէր՛իւնտէ էտէճէք տէրէճէտէ պէօյիւք տէյիլ իտի։ Միւշարիւէյհ պու մէ՛մուրիյէթէ թա՛եին էտիլտիյի զէման հէնուզ 38 եաչընտա իտի։ Ո 1865, Հոկտ. 10ատա տօղմուշ տըր քի, օ զէման քէնտինին գարտինալ րէֆիգլէրինտէն էքսէրիսի զաթէն եպիսկոպոսլար իտիլէր. պունա պինա՞էն օլ միւհիմ զաթլարըն Մէրի տէլ Վալըն քէնտիլէր իւզէրինէ հիւքմ ու նուֆուզը օլմասընա ի՛թիբազ էթմէլէրի զարիպ տէյիլ տիր։

Եէնի Խարիճիյէ նազըրընըն կէնճլիյի վէ թէճրիպէսիզլիյի՝ միւշարիւէյհին նասլ ու թա՛եինինէ գարշը սէրա էտիլէն եէկեանէ ի՛թիբազ իտի։ Լաքին պու անճագ պիր պէհանէ իտի. հագիգի ի՛թիբազ անըն Իթալիան օլմամասը տըր։ Պիր գաչ ՛ասըրտան պէրու մէզքիւր նազարէթէ ՛անասլ Իթալիան օլանտան պաչգա պիր քիմսէ թա՛եին օլունմամըշ իտի, վէ մէվճուտ 64 գարտինալլարտան 37սի Իթալիատա տօղմուշ օլարընընտան, վէ Վաթիգանտա սա՞իր հէր հանկի մուհիմմ պիր մէ՞մուր տա՞իմա Իթալիան տըր վէ Իթալիան օլմուշ տըր։ Միասլը կէօրիւլմէմիշ օլան իչպու հարէքէթ սա՞իր մէմլէքէթլէրճէ մազնար ը թահսին օլսա ճա՞իզ տիր.

Տիկէր պիր ի՛թիբազը տաիի պէրթարաֆ էթմէք իւզրէ, Փափա հազրէթլէրի խարիճիյէ նազարըէթինէ թա՛եին էթմիչ օլորը պու զաթըն փայէսինի պիր այ սօնրա գարտինալլըզա թէրֆի՛ էթտի։ Վագա՛ա Փափա հազրէթլէրի պու եօլտա հարէքէթ էթմէքիյէ մէճպուր տէյիլ իտի։ Քիլիսէ գավանիյն ու նիզամաթընտա Վաթիգան խարիճիյէ նազըրընընըն հաթԹա պիր փափաս պիլէ օլմասը մուգթազի իտիյինէ տա՞իր հիչ պիր գայտ եօգ տըր։

Խարիճիյէ նազըրը օլորը զէմանտան պէրու տիւնեանըն Մէրի տէլ Վալա տա՞իր կէրչէքտէն փէք ազ մա՛լիւմաթը օլմուշ տըր։ Ղազէթալար անըն իսթի՛ֆասը վէ սա՞իր գարտինալլար իլէ օլան միւնազա՛ա վէ միւչքիլաթը հավաւէսիյէ տօղտուրըլմըշլար տըր։ Իհթիմալ քի պօղուշըգլըգլար օլմուշ վէ ՛ալէլխուսուս Ֆրանսա իլէ գաթ՛ ը միւնասէպաթ քէյֆիյէթինտէ կէնճ տիփլօմաթ խաթալարտա պուլունմըշ տըր։ Հէր հալտէ Փարիստէ Մօնթանեինի մէքթուպլարընըն հիւքիւմէթ թարաֆընտան զապթ վէ Ֆէլկէօտա նէշր էթտիրիլմէսինտէն տօղայը Մէրի տէլ Վալ խայլըճա տիւշար ը թա՛րիֆաթ օլմուշ տըր։ Պէլքի Վաթիգանըն իչինտէն թահրիք օլունան իչպու հիւճումա վէ թաբիզլէր՝ 1907 Օգոստոսընտա սօն տէրէճէսինէ վարմըշ տըր։ Ո զէման Րօմատա բուհպան ՛ալէյհտարը օլան պիր ճիւմհուր միւշարիւէյհին արապասը իւզերինէ հիւճումա էտիպ անը տէօյտիւ, թէփէլէտի վէ թաչլատը իսէ տէ, ազըր պիր զարար կէօրմէքսիզին փօլիս մէ՞մուրլարը թարաֆընտան տիւչմէնլէրինին էլլէրինտէն գուրթարըլմըշ տըր։ 1907 սէնէսինտէն պէրու անըն սա՞իր գարտինալլար իլէ օլան միւնազա՛ալարը պիկի՛իլ քէսիլմիյէ վէ Րօզէվէլթ վագը՛ասընա կէլինճէյէ գատար անըն իսմի զազէթալարտա նաշիրլէն զիքր օլունուր իտի։

Փափանըն պու նազըրընը Փափանըն խարիճիյէ նազըրը ՛ատտ էթմէքլիքը խաթա տըր։ Վաթիգանըն հագիգի խարիճիյէ նազարէթի ինթիչարը տին ճէմ՛իյէթի տիր քի, սուրէթ ի զահիրէտէ խարիճիյէ նազարէթի մագամընտա թանըլմըշ օլան նազարէթտէն պիւսպիւթիւն միւսթագիլ օլան պիր նազարէթ տիր։ Էլեվմ խարիճիյէ նազըրը սըճկէթիյէ թանըլմըշ օլոն զաթ՝ մահզա Փափանըն նէզտինտէ պուլունան սէֆիրլէր իլէ իսթիքլաթ էտէն մէ՞մուր տըր, վէ անըն ▒փէք լիսանաչինա օլան պիր զաթ օլմասը քէաֆի տիր։ Ո եալընըզ Փափայա մէս՞ուլ իսէ տէ, Փափանըն մէսլէք ի խարիճիսինտէն տօլայը մէս՞ուլ տէյիլ տիր, զիրա պու մէսլէք գարտինալլար մէճլիսինին էլինտէ տիր։

Տիկէր թարաֆտան, հիչ չիւպհէ եօգ քի Գարտինալ տէլ Վալ Փափայա փէք եագընը տըր։ Ո Փափանըն էն միւ՛թէմէտ միւշավիրի, էն մահրէմ տօսթու տըր։ Ո՝ սայքի ՛ալէտտէվամ Փափանըն եանընտա տըր։ Հէր չէյ հագգընտա քէնտիսինէ իսթիչարէ էտիլիր։ Հէր Սալը իլէ հէր Ճիւմ՛ա կիւնիւ տիւվէլ ի էճնէպիյէ սէֆիրլէրինի գապուլ էտէր։ Հէր սապահ Փափա իլէ խալվէթէ չիքիլիր, վէ հէր ագշամ Փափանըն նազար ը տիգգաթընը մուհիմմ պիր չէյէ ճէլպ էթմէք իսթէյէնլէրի հուզուրընա գապուլ էթմէյէ հազըր վէ ամատէ տիր։ Փափա վէքիլլէրի իլէ միւքաթէպէ անըն միւթէպագը վագթընըն հէպսինին իշղալ էտէր։ Գարտինալ տէլ Վալըն Վաթիգանտագի տա՞իրէլէրի 21 օտատան ՛իպարէթ օլուպ, անլէրին մէտխէլի սայքի Փափանըն օտալարընըն մէտխէլի գատար տիգգաթլէ մուհաճագա օլունըրլար։ Հիչ չիւպհէ եօգ քի անըն Վաթիգանտա կէչիրտիյի ՛էօմր միւսթէրիհանէ պիր ՛էօմր օլմամըշ տըր. վէ Րամփիօլանըն քէնտիսինտէն մէմնուն օլմատըղընա տա՞իր վէրիլէն խապէր սահիհ իսէ, փէք իհթիմալ քի անըն միւչքիլաթը արթաճագ տըր, վէ էկէր Րօզէվէլթ խաթասը վա-

զրէն անըն մու'ամէլէխինտէն վէ քէնտի վաթանը-
նա գարչը մուհարէպէտէ պուլունմըշ օլան պիր Ա-
մէրիգալը զապիթինէ գարչը ֆէվգէլ'ատէ պուղղ ու
'ատավէրինտէն նէչ'էթ էթմիշ օլորղը թէհադուգ
էտէճէք օլուր իսէ, անըն իսթի'ֆասընա տա'իր չայ'
օլան խապէր գապիլ քի ահիհ օլապիլիր։

ՄՈԻԹԻՐԷԼԷՐ

Եօզղո-լըզըմըզը. Մր. Զ. Րիկզ իլէ Մարտ 30 ագչամը
Տէրիսա'ատէթտէն չըգըպ Պանտըրմա, Պալըքէսիր
վէ Միխալըճը զիյարէթ էյլէտիք։ Պանտըրմադա պիր
Ինճիլի քիլիսէ պուլունուպ, պիւթիւն ճէմա-
'աթ 50 գատար տըր։ Վա'ըզ Ադամ էֆ. Թորոս-
եան տըր։ Քիլիսէյէ իւչ ա'զա գադոլ օլունուպ,
'Աչա Բադդալի իճրա օլունատու։ Պու քիլիսէ
Հոգաբարճու մէճլիսի ինթիխապ էթմէյէրէք քէնտի
ումուրընը թէսվիյէ էտէր։ Պու չէհրատ էրմէնի վէ
Բում կէնճէր արասընտա 'իչրէթ իսթի'մալը փէք
թէ'ամմիւմ էյլէմիշ տիր։ Պալըքէսիրէ նէ պիր ինճ-
քիլիսէ վար, նէ տէ Փրօ. ճէմա'աթը թէչէք-
քիւլ էթմիշ պիր հալտէ տիր։ Վա'ըղլարը եախօտ
այրը պիր մէքթէպլերի եօզ տըր։ Պուրատա պու-
լունդուղմուզ միւտաէթ զարֆընտա Աատաուրեան
պիրադէրլէր խանէլէրինտէ իճրա էտիլէն բու-
հանի խըտմէթլէրէտ էփէյի տօսթլար հազըր պու-
լունդուլար։ Էրմէնի կէնճլէր արասընտա Դաշ-
նակցական, Հնչակեան վէ Ընթերցասիրաց ըն-
կերութիւնլարընըն միւթթէֆիգ պիր գլիւպի պու-
լունուպ, պիզի օրատա իրատը նուրթգ էթմէք
իւզրէ տա'վէթ էյլէտիլէր։ Պալըքէսիր կէնճլէրի,
հաթթա հէր սընֆ էհալիսի արասընտա 'իչրէթ իս-
թի'մալընըն ատէհլէթլի պիր սուրէթտէ թէ'ամմիւմ
էթմիշ իտիյինի անլայարագ, անլէրէ միւսքիրաթըն
մազարրաթընա տա'իր պիր գաչ տէֆ'ա սէօյլէտիք։
Սէվինիրիզ քի նիչէ կէնճլէր պու մուզիրր 'ատէ-
թինն կէրէք ֆէրտի, կէրէք միլլի հայաթ իւզէրին-
տէքի սու՞ի թէ՞սիրինի անլայարագ, անը թէրք
էթմէյէ սէօզ վէրտիլէր։ Սօնրատան անլատըղըմըզա
կէօրէ, 60 գատար կէնճլէր վէ քեամիլլէր 'իչրէթ
իսթի'մալընը մէն' էթմէք իւզրէ պիր չիրքէթ թէչ-
քիլ էյլէմիշլէր տիր։ Իւմիտ էտէրիզ քի Պալըքէսի-
րին կէնճլէրի պու մուզիրր 'ատէթինն քէօքիւնիւ
քէնտի չէհրլէրինտէն քէսմէյէ մէրտանէ սա'յ էտէ-
ճէքլէր տիր։ Պալըքէսիրին էթրաֆընտա էփէյի
մա'տէն օճաղլարը պուլունուպ, մա'էթթէ'էսսիճ
անլատըղըմըզա կէօրէ, պու մա'տէնլէրէտ իչլէյէն
'ամէլէ տախի 'իչրէթէ միւպթէլա հալտէ պուլուն-
նուչօրլար։ Պալըքէսիր կէնճլէրի պու պիչարէ 'ա-
մէլէլէրի տէ պու ֆէյնա 'ատէթտէն խելաս էթմէք
իչիւն եարարըմ էթմէլի տիրլէր։ Պալըքէսիրէտ պու-
լունան իթթիհատ վէ Թէրագգը ճէմ'իյէթինին գը-
լիւպինտէ պիր ագչամ սէօյլէմէյէ տա'վէթ օլուն-
տուդ, վէ 300 գատար Միւսլիմ վէ Խրիսթիյան վա-
թանտաչլարա մէչրուԹիյէթին Թէրագգըսընա մա-
նի' օլան պա'զը սիյասի, իդթիսաի վէ տինի էն-
կէլլէրէտէն պոնս էյլէտիք։ Կէչէն սէնէնին Մարտ
31 իսթիլալը էտնասընտա չէհրին Միւսլիմ միւթէ-
հայիզանընտան պա'զըլար Իսթանպոլտա մէա"էլէնին
մահիյէթինի էյի անլայարագ չօգ սա'յ ու զայրէթլէ
չէհրի իզթիչաշտան խելաս էյլէմիչլէր տիր։ Մէխալըճ-
պա պուլունան Փրօ. ճէմա'աթ Պանտըրմա քիլիսէ-
սինին պիր չիւ'պէսի օլուպ, 50 գատար նուֆուսը
հավի տիր։ Զօպան Վեր. Հ. Օ. Օտեան տըր։ Օրայա
եէթիշտիյիմիզ ագչամը ճէմա'աթ տա'վէթ էտիլմիչ
օլուպ, խըտմէթատ Միւսլիմ վէ Խրիսթիյան վա-
թանտաչլարըմըզդան պէօյիւք պիր իզտիհամ հա-
զըր պուլունմըշ տըր։

Պու մահալլէրէտ նազար ը տիգդաթըմըզը ճէլպ
էտէն պա'զը խուսուսլար չունչար օլմուչ տըր։

1. Խրիսթիյան ճէմա'աթլարըն մէքթէպլերինտէ
պու մէչրուԹիյէթ նէթիճէսինտէ պէլլի ֆա'ալիյէթ
կէօրէմէթիք։ լաքին Թիւրք մէքթէպլերինտէ իսլա-
հաթ իչիւն էփէյի Թէչէպպիւլէր կէօրաիւք։ Պա-
լըքէսիրէտ Մէ'արիֆ միւտիրի պէյ էֆ. պու սէնէ
քէօյ մէքթէպլերինին խօճալարը իչիւն պիր եազ
մէքթէպի աչըպ, անլէրի պիր իքի այ իչիւն Պալը-
քէսիրէ ճէլպ էտէճէքլէհինի պէյան էյլէտի։

2. Խրիսթիյան ճէմա'աթլարըմըզ արասընտա
իչրէթ իսթի'մալը վէ պիր Թագըմ նիֆագ անլէրին
Թէրագգըսընա մանի' օլմուչ տըր։

3. Էհալի արասընտա տինէ տօղրու գայտսըզլըգ
վէ հաթթա տինսիզլիք Թէ'ամմիւմ էթմէքտէ պու-
լունմըշ տըր։

Պու միսիլու պա'զը հալլէրի Թահէր ը նազար ը
տիգդաթա ալըրսագ, Խրիսթիյան ճէմա'աթլարըմը-
զըն ուչանըպ մէչրուԹիյէթ սայէսինտէ մատտի վէ
մա'նէվի իմթիյազլարընտան պօլ պօլ իսթիֆատէ
էթմէյէ չալըչմալարը լազըմ իտիյինի 'ահիզանէ
քէնտիլէրէ իւսթար էտէրիզ։

Սէ՞ալաթ ճէվապ

Սէ՞ալ. Յովհ. 10. 8ին մա'նասը նէ՞ տիր։

Ճէվապ. «Պէնտէն էվվէլ կէլէնլէրին ճիւմլէսի»
Ֆէրիսի, Սատուգի վէ սա'իր միլլի մու'ալլիմլէրի
իմա էտէր իտի։ Օնլար գավմը իրչատ էթմէյէ չա-
լըշըրլար իսէ տէ, ատէմլէր պուէնլարըն էֆքեար վէ
Թէսավվուրաթընտան մէհրում գալմայօրլար իտի։

Ս. Քրիստոս էգանիմ ի սէլասէէն պիրի (Իպն)

օտուղու հալտէ օ թէն օտու իսէ Սալիւս ի չէրիֆ տախի թէն օտո՞ւ մը։ Քէզալիք Իպն Փետէրին սաղընտա օթուրտու իսէ 'այնի՞ թէն իւէ մի օթուրտու։ Վէ չիմտի Սալիւս ի չէրիֆ օ թէննտէ պիրւէչմի՞չ մի տիր։

Ճ. Թէճէսսիւտ էգանիմ ի սէլասէնին իքինճիսինին, եա՛նի Իպնին եախօտ Քէզամըն թէն օլմասը տըր։ (Ծովհ. 1. 14։ 3. 16։) Պիւթիւն 'Աստը ճէտիւտ պունա չէհատէթ էտէր։ Լաքին չու տա սահի տիր քի թէճէսսիւտ էննասընտա էգանիմի սէլասէնին հէր պիրի պիրիպիրինտէն այրը տիւչմիւչ հալտէ տէյիլ իտիլէր։ (Ծովհ. 3. 34։ 14։ 10։ Կող. 2. 9 վէ զայրի։) Լաքին պու սէպէպտէն Սալիւս ի Շէրիֆ թէն ալտը տէնիլմէզ։ Իւգնիւմի սանի թէն ալտը, լաքին թէճէսսիւտին իֆրասը օլան Քրիստոստա փէտէր վէ Բաւհիլ Գուտա տախի սաքին իտի։ «Փէտէրին սաղընտա օթուրմագ» պիւա չիւպհէ իսթի'արի պիր թա'պիր տիր, զիրա Փետէր ճէսէտլի տէյիլ տիր վէ մատտի պիր թախթը եօգ տըր։ Թա'պիր ի մէզքիւրըն մա'նասը Մատթ. 28. 18տէ զիքր օլունան տըր։ Ելինէ տէ իննանըրըզ քի թէճէսսիւտ Քրիստոսըն էօլիւմիւնտէ զա'իլ օլուպ, ճէսէտի մէզարտա գալմասը, անճագ հագիգաթէն գըյամ էյլէտի։ Ֆագաթ սէմայա'ուրուճընտա Քրիստոս էօլիւմիւնտէն էվվէլքի կիպի պիր ճէսէտ իզէ, եա՛նի եէյիպ իչմէյէ միւհթաճ օլան վէ եօրուլան պիր ճէսէտ իւէ սէմայա կէչմէտի (1 Կորն. 15. 50), անճագ պաչգա պիր եօլտա, պիզճէ սըրր օլան պիր թարիգաէ թէճէսսիւտ պագը տըր։ (1 Կորն. 15. 40, Ա'մալ. 1. 11։ 1 Ցովհ. 2. 1, վէ սա՛իրէ։) Թէճէսսիւտ պագը իսէ տէ, Սալիւս ի Շէրիֆ օ թէննտէ պիրւէչմէզ. անճագ օնտա սաքին օլուր։ Շուննու տա տէրիսթըր էտէյիմ քի, բուհանի'ալէմէ տա՛իր վէ Ալլահըն զաթընա միւթէ'ալլիգ օլան մէա'էլէլեր պիզիմ իչիւն սըրր տըրլար, զիրա «Կիզլի չէյլեր Ալլահըմըզ Բապպա մախտուս տըր։» Պու կիպի մէա'էլէլերէ տա՛իր սաթի մէրագտան նաչի սիւ'ալլար իրտա էթմէկ ճա'իզ օլմազ։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՀԱՎԻՒԹԷ ԻԼԷ ԷՕԼԻՒՄԻՒՆ ԱՆԱԽԹԱՐԼԱՐԸ
(Եպէոսոպս Յէյէ Պրոտս)

«Հավիւյէ իլէ էօլիւմիւն անախթարլարը պէնտէ տիր։» Վահի 1. 18։

ՊԻԼԱՇԻՒՊՀԷ հավիւյէ վէֆաթ էտէնլէրին բուհլարընըն պուլունտըզը չօլ կէօրիւնմէզ 'այէմի իմա էտէր։ Վէ իչթէ Քրիստոս էօլիւմ թաթմըշ օլարագ, էօլիւմիւն անախթարլարընա մալիք քի ունլար իլէ էօլիւմիւն մա'նասընը իզահ վէ քէնտի կիպի էօլէճէք օլանլարը էօլիւմիւն իչինտէն իրչատ էտէր։ Էօլմիւշ օլտըզը իչիւն էօլիւմիւն անախթարլարընա մալիք տիր։ Պունու անլայագիւֆյար մը իզ։ Պիւմէզ մի իւլ քի հէր հանկը պիր պէօյիւք թէճրիպէտչէն կէչէն քիմսէ՝ օ թէճրիպէչինին անախթարլարընա մալիք օլուր։ Վէ պիր պաչգասը պիլմէյէրէք հա խավֆ ու էնտիչէ իւէ 'այնի թէճրիպէչէ մա'րուզ օլտուգտա, պու քիմսէ օնա կիտերէք, թէճրիպէչինին սըրրընը օնա կէօսթէրէպիլիր, վէ օնտան սալիմէչն գուրթուլմանընը եօլունու թա'րիֆ էտէպիլիր։ Ֆարագա սէչն պէօյիւք պիր միւզայագա տիւչար օլուրսըն, վէ նիհայէթ օ միւզայագա վէ քէտէրտէչն նուրա չէզարսըն։ Կէրի տէօնիւպ հայաթընա պագտրզընտա, սէնինն պու միւզայագա վէ քէտէրլէրինէ սէպէպ օլան հալլէրի միւչահէտ էտէրսին։ Պիր տէ պագարսընը տիկէր պիր քիմսէ թամմ սէնինն տիւչար օլտըզըն միւզայագալարա գալգուզլայան եօլտա խաֆիֆ վէ պիգայա պիր սուբէթտէ իրլայարագ կէլմէքտէ տիր։ Լաքին պիր ազտան թէճիլքէյի կէօրիւպ, խավֆ ու էնտիչէ իւէ տիթրէմէյէ պաչլար, հաթթա կէրիյէ ֆիրար էթմէյէ հազըր պուլունուր։ Պու էտնատէ սէնի՞ եափափլիրսին։ Էկէր 'ալիմ վէ խայրխահ պիր զաթ իսէն, կիտեր պու ատէմին հուզուրընտա հիլմիյէթ վէ լէթաֆէթլէ սէնին թէճրիպէչէրինին անախթարլարընը իրա՞ էտէրսին, վէ տէրսին «Պիրատէր, պէն սէնտէն պէօյիւք եա սէնտէն էյի պիր ատէմ օլտըզը՞ իչիւն տէյիլ, անճագ Փետէր պէնի էվվէլճէ պու եօլտան իրչատ էթմիչ օլտըզը իչիւն, կէչ սանա պու միւզայագատան գուրթուլմանընն եօլունը կէօսթէրէյիմ։ Միւզայագայա տիւչար օլտուզընտա Ալլահա քեամիլէն թէճլիմ օլ, միւզայագատան կէչէր իքէն սըրագ իւէ իթա'աթ էյլէ, վէ նիհայէթ օնտան թաթհիր օլունմըշ հիսոխյաթ վէ միւքէմմէլ մուհապէպէթլէ ազատէ ի սէր էտէճէքսին։» Պու ատէմ միւզայագանընն անախթարլարընը սէնին էլինտէ կէօրիւր։ Թէճրիպէչէրտէ հալ պէօյլէ տիր։ Թէվպէտէ հալ պէօյլէ տիր։ Վէ իչթէ Ցիսուսըն քէնտի գըյամը իւէ պիգիմ իչիւն եափտըզը տա թամմ պու տըր։ Պիզ էօլիւմէ եաղըշըր իքէն, օ հավիյէ վէ էօլիւմիւն անախթարլարընը էլինտէ թուխթարագ պիզէ կէլիր, վէ իքի թարաֆտան գափուլարը աչըպ, պիզէ Լայէմուխթըզը կէօսթէրիր։

Պիր տէ լայէմուխթ օլմագըզընն վէ պունը պիլմէքլիյին մա'նասընը իզահ էտէլիմ։ Կէօզիւ էօնիւնտէն փէրտէնին չագդ օլունուպ տա գալտըրըլմասը նէթիճէսինտէ, ատէմին թէճրիպէչէրին միւզայագասընտան ազատ օլմասընա պագ։ Հէյլէ պիր

տէֆ'ա քէնտի քէնտիմի պու տիւնեատան էօթէյի կէօրմէյէն պիր ատէմ տէյիւ խայալ էտէյիմ։ Էօյլէ հիսս էտէյիմ քի, պիւթիւն հայաթըմ ֆիլմագը' մէզարտա խիթամ պուլաճադ տըր։ Պու հայաթտա իյլէյէճէյիմ, լաքին նէ՞ զէմանա գատար։ Պէլքի եարըն սապահա գատար, պէլքի տէ պուննտան 50 սէնէ սօնրայատէք։ Լաքին նէ՞ ֆարգ էտէր։ Էօյլէ իսէ իյիմի հէմ պուրատա պայլամալը իմ, հէմ տէ պուրատա չիմտի պիթիրմէյի իմ։ Պիլճիւմլէ արզուլարըմ րուհումտա օլան ճիւմլէ տէրին, ինսանի հասրէթլերիմ փէրտէ չէքիլմէզտէն էվվել պուրատա իգնա' էտիլմէլի տիրլեր։ Զիրա փէրտէ չէքիլինճէ հէր չէյ խիթամ պուլուր։ Իմտի պէն նէ՞ գօրգագ պիր ատէմ օլաճաղըմ։ Կիւնէչ պաթմազտան պիթիրմէյէճէյիմ պէօյիւք չէյլէր տէր'իւտէ էթմէմէլի իմ։ Պու 'էօմրիւն տօյուրամայաճաղը պիր չէյ արզու էթմէմէլի իմ։ Վէ քիմի՞ ռէնճուն էթմէլի, չու էթրաֆըմը սարմըշ օլան 'աճիզ, հիւքմիւ նագըզ ինսանլարը՞ մը։ Նէ՞ սուրի, նէ՞ խաֆիֆ, նէ՞ էսասսըզ թէչէպպիւլէր։ Էօյլէ իսէ նէ՞ ալչագ պիր էսիր իմ։ Իսթիգլալիյէթիմ նէ՞րէտէ տիր։ Պիր տէ հանըմտա տիկէր պիր ատէմէ թէսատիւֆ էտէրիմ քի, պունըն պէննտէն ֆարգը լայէմուէթլըզա ինանմասընտա տըր։ Պիր եօլ իլէ գըյամէթին հագիգաթընա վագըֆ օլմուշ տըր։ Անըն նազարըննտա էօլիւմ պիր գափու տըր։ Հայաթըն էնճամը տէյիլ, անճագ էսարէնկիզ պիր թէպէտտիւլ տիր։ Պագ, պու ատէմ նէ՞ գատար հուրր տըր։ Պու զէմինի հայաթա սըղմայան իսլահաթ հագգընտա տիւչիւնիւբ, վէ քէնտինէ «Թէչէպպիւս էթիյին իյի պիթիրմէգտէն էօլէճէքսին» տէսէլէր, օ սաքին պիր սուրէթլէ թէպէսսիւմ էտէրէք պագար վէ տէր «էօլմէ՛ք մի, պիր հէյքէլթրաշ քէնտի իյինի պիթիրէնէտէք ույուշուպ ույանմա՞զ մը։» Պու էֆքեարտա օլան պիր ատէմին իսթիգլալիյէթինի պիր խայալ էյլէ։ Պէնիմ թէճրիպէլէրիմ օնուն նազարընտա նէ՞ էհէմմիյէթսիզ տիր։

ՓԷՆԻՅԱԹ

ՃԱՓՕՆԻԱՆԸՆ ԶԸՐԱ'ԱԹԸՆՏԱՆ ՆԷ՞ ՀԻՍՍԷ ԱԼԱՊԻԼԻՐԻԶ

(Մ. Մէնուճեան)

1.

Թօփրաղըն մանսուլտարլըղընը մուհաճագա իչին Զինտէ, Գօրէատա վէ Ճափօնիատա գատիմ 'ասրլարտան պէրու պէզլ օլունան զայրէթլէր ինթիմալ քի ռուսնանըն սա՛իր հէր հանկի թարաֆընտա մէվզը' ի իճրայա գօնուլանլարտան տանա պէօ-

իւք օլմուշ տըր։ Վէ պու մէմլէքէթլէրին պայլըճա մանսուլաթ ը արզիյէ իլէ թէ'այիւշ էտէն էն սըզը սէքէնէսի՛ իչպու սա՛յ ու զայրէթլէրին զայէթլէլէ միւսամիր օլարգլարընա պիր պիւրհան ը պահիր տիր։

Ճափօնիա՝ էլեէվմ 21,321 միւրէպպա' միլ վիւս'ա֊թընտա պուլունան զրրա'աթա սալիհ արապինին մանսուլաթըյլէ 48 500 000ա֊էն զիյատէ պիր նուֆուս ը էհալիյի վէ 2 100,000ա֊էն զիյատէ աթ վէ սրզրլարը պէպէ֊էքատէ տիր։ Տէմէք քի հէր միւրէպպա' միլ վիւս'աթընտաքի թօփրաղըն մանսուլը իլէ Ճափօնիատա 2.277 ինսան վէ 125 աթ վէ սըղըր եաշայօրլար։

Մ. Ամէրիգատա 1900ա֊էն զէլ' ու թիմար էտիլմիշ թարլալարըն մէճմու' մէսահէ ի սաթհիյէլերի 647,591 միւրէպպա' միլ օլուպ, սէնէ ի մէզգիւրէտէ անրն նուֆուս ը էհալիսինին մրգտարը 76, 085,794, աթլարրն, գաթրրլարրն, սրզրլարրն մրգտարը իսէ 81,049,894է եէթիյօր իտի։ Տէմէք քի Մ. Ամէրիգանըն հէր միւրէպպա' միլ վիւս'ա֊թընտա մազրու' թօփրաղընըն մանսուլաթը անճագ 117 ատէմ, 125 աթ վէ սըղըր պէպէ֊էմէյէ քիֆայէթ էտիյօր։ Իչթէ պու վէճհէ Ճափօնիանըն նուֆուս ը ինսանիյէսի Մ. Ամէրիգանըն նուֆուս ը ինսանիյէսինտէն 20 գաթ զիյատէ չօգ տըր. հէր միւրէպպա' միլիհ եէրտէ սագլատըղը հայվանաթըն մրգտարը իսէ Մ. Ամէրիգանըն պէպէ֊էտիյի հայվանաթըն մրգտարընա միւսավի տիր։ Պունտան մա'տա, Ճափօնիանըն կէրէք աթլարը, կէրէք սըղրլարը էէմ սարֆ ու իսթիհլաք էտէնլէր, եա'նի իչ հայվանլարը տըրլար, հալպու քի Մ. Ամէրիգանըն հէր միւրէպպա' միլինէ տիւչէն սրզրլարտան եալընըղ 93ի անճագ մէ՛քիւլաթ նագիլլերի, եա'նի եալընըղ էթ եէթիյտիրէն հայվանլար տըր։ Ճափօնիանըն թարլալարը պիր չօգ 'ասրլրդ թարլալար օլագլարը հալտէ, Մ. Ամէրիգանընքիէր տանա անճագ պիր իւքի իւչ 'ասրլրդ տըրլար։ Էկէր Մ. Ամէրիգա թարլալարը իչպու պիլճիւմլէ իւսթիւնլիւքլէր իլէ պէրապէր Ճափօնիա թարլալարը գատար մանսուլատար օլապիլէճէլէր, օ թագտիրտէ Մ. Ամէրիգա քէնտի նուֆուս ը էհալիսինի պէպէլէտիքտէն սօնրա սա՛իր մէմլէքէթլէրէ 900 միլեօն նուֆուս ը ինսանիյէ պէպէ֊էյէճէք գատար պօլ մէ՛քիւլաթ տախի իխրաճ էտէպիլիր իտի։ Ճափօնիալըլար քէնտի թօփրագլարընըն մանսուլտարլըղընը նէ կիպի վասըթալար իլէ պու գատար եիւքսէք պիր սէվիյէտէ թուրթուլարլար, Պու զայէթ չյան ը տիգգաթ պիր մէս'էլէ օլուպ, անա տա՛իր քէսպ ի մա'լիւմաթ էթմէք սայէսինտէ անտէն Թիւրքիալըլար Էվրոփա-

նըն հէր հանկը մէմլէքէթին ուսուլ ը զըրա'աթընտան չօգ զիյատէ իսթիֆատէ էտէպիիրլէր։ Զիրա աթիտէ կէօրէճէյիմիզ վէճհլէ, Ճափօնիատա թօփրաղըն միւնպիթիյինի մուհաֆազա էթմէք իչիւն իսթի'մալ օլունան վասըթալար մէմլէքէթիմիզէ, Էվրօփա հախօտ Ամէրիգատա գուլլանըլանլարտան չօգ զիյատէ սուհուլէթ վէ մուվաֆֆագիյէթլէ գուլլանըլապիլիրլէր։

'Ասլարդա միւտաէթտէն պէրու Զին իլէ հէմչիրէ գավմ ու միլլէթլէր՝ միւթէմէտտին մէմլէքէթլէրտէ 'ալէ'ումում լաղըմլար վասըթասըյլէ տէնիզ տէօքիւլէն վէ քիւլիյէն մահվ ուիզալէ օլունան մահսուլաթէն ը էնսանիյէյի (ինսան նէճասէթի վէ սա'իրէ) թէքրար թօփրաղա ի'տէ էթմէքլիյի մէճպուր օլտուլար, հախօտ պէօյլէ էթմէքլիյի էօյրէնտիլէր։ Շէհիր հախօտ գարիյետ հէր խանէյնին զիպիլ վէ մուզախրէֆաթը քէմալ ը տիգգաթլէ թօփլանըզ թարլալարա թաչընըրլար։ Շանկա չէհրինին թապիպ ի սըհհիյէսի Տօգ. Սթէյնլի 1908 սէնէսինէ մախսուս օլարագ մուհարրիրլէրտէն պիրիսինէ կէօսթէրտիյի գուլուտաթ տէֆթէրի միւնտէրիճաթընա կէօրէ, Զինլի պիր թաճիր չէհրին հալընըզ պէյն էլ միլէլէ մախսուս մահալլէսինին ինսան նէճասէթինի հէր կիւն սապահլայըն էրքէն թօփլամագ իմթիյազը իչիւն 31,000 տօլար թէ'տիյէ էթմիչ, վէ գարիյէլէրէ չիֆթճիլէրէ սաթընմագ իւզրէ թաչընմըզ օլան մուզախրէֆաթ ը ինսանիյէնին օ սէնէքի մըգտարը 75,000 թօնօյա եէթիչմիչ իտի։ Պիլճիւմլէ մէմալիք ի չարդիյետ պիւթիւն սէնէ հէր կիւն ինսան նէճասէթի թօփլանըլըզ թարլալարա կէօթիւրիւլիւր։ Անլերին զայ' օլմամասը իչիւն ֆէվգէլ'ատէ տիգգաթ էտէրլէր։

Զըրա'աթ վէ թիճարէթ միւտիրինին գուլուտաթընտան անլաչըլտըղընա կէօրէ, Ճափօնիատա 1908 սէնէսինտէ միւզախրէֆաթ ը ինսանիյէնին մէճմու' ը մըգտարը 23 850,295 թօնօյա պալիղ օլմուչ տըր։ Պու միւզախրէֆաթ թագրիպէն 21,321 միւրէպպա' միլ վիւս'աթընտաքի թօփրագ իւզէրինտէ գուլլանըլտը, հա'նի տէօնիւմ պաչընա 1.70 թօնօտան զիյատէ։ Ամէրիգատա պու գատար մուզախրէֆաթ ը ինսանիյէյի լաղըմլար վասըթասըյլէ մահվ ու իզալէ էթմէք ուղրունա սարֆ օլունան ագչէնին մըգտարը Ճափօնիատա անը թօփրաղըն մահսուլտարլըղընա խատիմ գըլմագ իչիւն սարֆ օլունան ագչէնին մըգտարընտան չօգ զիյատէ տիր։ Ճափօնիատա հայվանաթ կիւպրէսինի օթ, սաման վէ սա'իր խանէ մաթապախընըն լիւգումսըզ ֆաղլալարըյլէ գարըշտըրըրլար վէ անլէրին իւզէրինէ խէնտէքլէրտէն վէ տէրէճիքլէրտէն կէթիրիլմիչ չամուր վէ թօփրագ 'իլավէ օլունուրլար։ Մէվսիմ միւսա'իտ օլտըղը հալտէ կիւպրէ տօզրուտան թարլայա թաչընըլըր։ Կիւպրէ, օթ վէ չամուրըն իչպու մախլուլթը 1908տէ 22,811.287 թօնօ օլուպ, օրթա հիսապլէ թարլալարա տէօնիւմ պաչընա 1.67 թօնօ թէվզի' էտիլմիչ տիր։ Ճափօն թէճրիպէ մէրքէզլէրի չիֆթճի էհալիյի 'ավամմըն անլատըղը նէչրիյաթ իւէ կիւպրէնին իչպու մախլուլթընըն նէ վէճհլէ հազըրլանաճաղընը, վէ անըն միւնպիթ խասախյէթլէրինին մուհաֆազասընա նէ' հօտտա չալըշըլաճաղընը էօյրէտիրլէր։ Եէր եէր հիւքիւմէթ հէր չիֆթճիյէ 2.50 տօլար գըյմէթինտէ ի'տէ էտէր, թա քի օ քէնտինէ մախսուս թօփրագ իւզէրինտէ պիր մէզպէլէ եափարագ, քէնտինսինին կիւպրէ եըղընըզը օրատա մուհաֆազա էթսին։ Պու մէզպէլէ 20-40 արշընա գատար եէր թուլթան մու'այեէն եիւքսէքլիքտէ պիր պինա տըր։ Սա'իր մահալլէրտէ կիւպրէնին էն ա'լա քիւմէսինի սապլայանա միւֆէթթիչ գոմիսիօն ը մախսուսլար մա'րիֆէթինէ միւքաֆաթլար թէվզի' էտիլիր։ Պիւթիւն մէմլէքէթտէ չէհիր վէ գարիյէ խանէյէրինին եագաճաղլարընտան հուսուլէ կէլէն քիւլ քէմալ ը տիգգաթլա թօփլանըլըզ եաղմուրտան մուհաֆազա օլունուր, վէ նէպաթըն զէր' ու թիմարլարը իչինտէ գուլլանըլըր։ Ճափօնիատա հուսուլա կէլէն քիւլիւն սէնէվի մըգտարընը կէօսթէրէն գուլուտաթ եօգ իսէ տէ, հէր խանէ սէնէտէ միւթէվասթ հիսապլա 2 թօնօ սաման հախօտ օտուն եագտըղընը պէյտն էտէրսէք, հագիգաթէն տահա ազ պիր մըգտար կէօսթէրմիչ օլուրըզ։ 1908տէ Ճափօնիա խանէյէրինին մըգտարը 8,700,000ի միւթէճավիզ իտիյինտէն, պալատէքի հիսապլէ մէզքիւր մէմլէքէթտէ 17,400,000 թօնօտան զիյատէ մըգտարտա եագաճագ սարֆ ու իսթիհլաք օլունմըզ տէմէք տիր։ Եագաճագտան հասըլ օլան քիւլիւ 100տէ 4.5 հիսապ էտէրէք, Ճափօնիատա մէզքիւր սէնէտէ 776,000 թօնօ քիւլ հուսուլէ կէթիրիլիպ, թօփրաղը միւնպիթ վէ մահսուլտար գըլմագ իչիւն գուլլանըլմըզ տըր։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ԼԱՅԷՄՈՒԹԼԸՂԱ ՆԻՉԻՒՆ ԻՆԱՆԸՐԸՄ
(Վէր. Մ. Կ. Փափազեան, Նէ–Եօրք)

Լայէմուէթլըղա ինանմագըղըմ իւչ ֆարզը սէպէպէ միւսթէնէտ տիր։

1. Պէր ֆէյզ։

Ինսան՝ պիր ալլագի 'ալէմին գըսմը տըր. տահա տօզրուսը ալլագի 'ալէմ ինսանըն տէրունին-

տէ քեա՛ին տիր։ Ֆէյլէսուֆ Գանթը էն զիյատէ միւսթէղրադ ը հայրէթ գըլան իքի խուսուա՝ եօ-գարըտաքի եըլտըզը ասիւման վէ ատէմին տէ-րունինտէքի ախլագի չէրի՛աթ իտի։ Ինսան պու՛ալէմի սէվգ ի թապի՛ի իլէ պիւիր։

Հալ պու՛ քի պէչէրիյէթ տիւնեասընա պագտը-ղըմզտա, անտէ հէր կիւն զահիր օլան վուգու-՛աթ չու տէրունի՛ալէմ իլէ միւթապագաթ էթմէ-յօր։ Տիւնեա տիւզէնսիզ տիր։ Անըն չամաթասը տէրունին սէտասը իլէ, ատէմլէրին մու՛ամէլաթը ատէմին վիճանսը իլէ, 'էօմրիւն խարիճի քէյֆի-յէթլէրի՝ սալահընը մէպտէլէրի իլէ իմթիզաճտա տէյիլ տիր։ Շիրքէթ ի պէչէրիյէ՝ մէրքէզտէն մու-հիթէտէք հէր նէվ՛ ֆըսդ ու ֆիւճուր իլէ մէմլու, վէ միւէվվէտ տիր։ Աքսաբ Նաբովթըն պաղընը թէմէլլիւք էտէր, Հէրովդիա՝ Յովհաննէսին քէլ-լէսինի քէսէր։ Ցիսուս իքի հարամինին օրթասըն-տա ասըլըր, Նէրոն թախթտա օթուրուր, Պօ-ղոս իսէ մահպէտտէ չիւրիւր։ Տիւնեա պէօյէ տիր։ Վէ չու միւթէմէտտին օլան 20նճի տէհր՝ Գողգո-թայա խաչը րէքզ էտէն՝ 'ասրտան զիյատէ 'ատիլ իտիյինի տիւչիւնմէյէ քէաֆի սէպէպ կէօրմէ-յօրզ։

Տիւնեանըն չու հալը ինսանըն տէրունի 'ալէ-մինէ միւթէնազըզ օլտըղը թազտիրտէ, ֆիքը՝ չու իքի նէթիճէնին պիրինտէ պիզզարուր թէգարրիւր էտիյօր։ Եա՛նի, եա՛ տիւչիւնէմէյիզ քի ինսան սըրֆ ճէսէտ, Ախլագի Շէրի՛աթ իսէ ի՛թիգատ ը պաթըլ օլուպ, մէզար իքիսինին էնճամը տըր. եօզ իսէ տէյէճէյիզ քի էօլիւմ փէրտէսինին ար-գասընտա հադգ ու սալահ մէպտէլէրինին ճարի վէ հաքիմ օլտըղը պիր՝ 'ալէմ օլմալը տըր։ Էկէր ախ-լագ վար իսէ (չիմտի տին հադգընտա սէօյլէ-մէյօրզ) էվվէլքի գազիյէ տիւչիւնիւլէմէյէճէք, սօնրաքի իսէ գայըլամայաճագ պիր նէթիճէ տիր։

Գողգոթա տիրի պիր միսալ տըր։ Օրտտա իւչ խաչ տիքիլտի, սօն նէֆէտտէ թէվպէ էտէն պիր կիւնահքեար, պիւթիւն 'էօմրիւնտէ էյիլիքտէն պայգա պիր չէյ եափմամըշ օլան պիր զաթ, վէ քիւֆր էտէրէք էօլէն պիր գաթիլ-հարամի։ Իւչիւ տէ 'այնի կիւնտէ վէֆաթ էթտի։ Պու իւչ 'էօմր 'այնի էնճամա վասըլ օլտու, եա՛նի մահվ օլտու տէյիւ տիւչիւնմէյէ հա՛նկի միւվազէնէլի զիհն միւ-սա՛ատէ էտէր։

Իմտի հաղըր 'էօմրտէ վագը՛ օլան ախլագի միւ-սաւաթսըզլըգլար՝ միւսթագպէլ պիր 'էօմրիւն սըհ-հէթի իչիւն պիր տէլիլ ի դավի տիր։

2. Պէր ֆոպէ։

Լայէմուէթլըզըն պիւրհանլարը չօգ իսէ տէ, իսպաթը պիր տանէ տիր, եա՛նի Ցիսուսըն գըյա-մը։ Էկէր Զատիկին մու՛ճիզէսի թարիխճէ պիր էմր ի վագը՛ իսէ, րուհ ը ինսանինին լայէմուէթ օլմա-սը գաթ՛իէն միւսպէթ 'ատտ օլուհմալը տըր։ Ցի-սուս էօլտիւ, տէֆն էտիլտի վէ տիրիլտի. էօյլէ իսէ, էօլիւմ քէյֆիյէթի սըրֆ ճէսէտ 'ա՛իտ օլան պիր հալ օլուպ, րուհա թէ՛սիր էթմէզ. րուհ մէ-զարըն պու թարաֆընտա պաչլատըղը հայաթը օլ պիր թարաֆընտա տէվամ էտէր։

Ֆրիստոսըն գըյամը պիզճէ մուհագգագ պիր էմր ի վագը՛ տըր։ Րէսուլլէրին միւթթէֆիգ չէհատէթի, քիլիսէնին վիւճուտա ու պագասընըն քէյֆիյէթի, Սրիսթիյան պէչարէթինտէն գայնամըշ օլան հա-յաթ ը ախլագիյէ վէ մանէվ՛իյէ՝ Ցիսուսըն պօչալ-մըշ օլան մէզարընը թարիխին էն միւսպէթ վու-գո՛աթը սիլքինէ տախիլ էթմիշ տիր։ Պու նէքթա վագը՛ա Տինի Մէսիհինին թարիխինին թէֆսիրի տիր.

Ցիսուսըն գըյամը լայէմուէթլըզը իսպաթ էթ-մէքտէն զիյատէսինի եափար, հայաթը ուխրէվի-յէնին գավա՛իտինի պիւէ պիր տէրէճէ քէչֆ էտէր։ Մէզարտան էօթէտէ եաչար իտիյի, ճիսմանիտէն ա՛լա օլան պիր սէմավի ճէսէտ իւէ միւէպպէս ի-տիյի, ախէր րուհլարը թանըր վէ անէր իւէ 'ալա-գա էտէր իտիյի, Ալլահը րու՛ պէ րու՛ կէօրիւր ի-տիյի՝ Ցիսուսըն գըյամընտան սօնրա չակիրտէրէ պախչ էթտիյի իզհարաթ ու իխպարաթ իւէ միւս-պէթ տիր։

Իմտի Ցիսուսըն գապըը՝ անը պիւէն վէ սէվէն քէս իչիւն սօնսըզ հայաթընը քէֆաւէթթի տիր։

3. Պէր ՆԷՃԷԻԼ է ՂՆԻՂ։

Ֆրիստոս սըրֆ թարիխի պիր զաթ օլմայըպ էւեէվմ հայ ու ֆա՛իլ օլան Բապպ տըր։ Անընհուզուրը քիլիսէնին հայաթը վէ միւ՛մինին նէֆէսի տիր։ Իման՝ րուհունմըզ իւէ Անը իսթիւաթա գօր։ Միւ՛մին օլան ճան Անտէ պիր հայաթ ը ճէսիտէյէ մաւիք օլուր։ Պու հայաթ ը տէրունի ճէսէտինին հայաթընտան ֆարգը, զէմինին գավա՛իտինտէն իւսթիւս, վէ զէմանընն թէսալլուԹընտան՝ արի տիր։ Էօլիւմսիւզ օլան նէվ՛տէն պիր գուվվէթ տիր։ Միւ՛մին պունը պաթէճրիպէ պիւէր։ Իման Ցիսուս ը էմվաթտան իհեա էտէն գուվվէթ քէնտինի տէ իհեա էտէճէյինէ գավիէն միւթմէ՛ին տիր։ Վէ լա-յէմուէթլըզ անտէ սըրֆ պիր հասրէթ եա իւմիտ տէյիլ, իւլա պիր գանըշ տըր։ Պիւթիւն տէրունի անա չէհատէթ էտէր։ «Պիւրիւմ» տէյէ պիւիր։ Րուհը իւէ Ալլահընն պէչինտէ թէ՛սիս էտիլմիշ օ-լան չախսի վէ սամիմի միւլագաթ էօթէտէ տէվամ էտիպ հաթթա քէմալէ էրէճէյինի, վէ րուհը իւէ

ախէր մի՛մին րուհլարըն պէյնինտէ սապիթ օլան խալիս վէ մուգատտէս սիրիյէթ ու մուհապպէթին օրատա քեամիլէն գնա՛ր՝ օլաճաղընը տէրուհտէ պիր սարսըլմայան գանըչ իլէ պիլիր։ Իման պուրատա պիլէ գանըչա թէհավվիւլ էտէր։ Լայէմուրթլուգ պիր թէճրիպէ ի զաթիյէ օլուր։

Լայէմուրթլըղա նի՛չիւն ինանըրըմ սիւ՛ալընա ճէվապըմըզ պու տըր, Աիլագի 'Ալէմ անա տէլալէթ էտէր, Քրիստոսըն գըյամը անը պիվէ իսպաթ էտէր. հայաթ ը րուհանիյէ անը պիր թէճրիպէ ի զաթիյէ գըլար։

'ԻՊԱՏԷԹ ՔԻՄ ԻՉԻՒՆ ՏԻՐ

(Վէբ. Ճ. Դ. Պէ-լէյէ-լեան, 'Այնթապ)

Իպթիտատէն պէրի ատէմլէրին 'ումումէն գանըչը չու օլմուշ տըր քի, 'իպատէթ ինսան թարաֆընտան Ալլահա 'արզ օլունուր իսէ տէ, 'իպատէթ Ալլահ էյի՛ն տիր։ Զիրա Ալլահ սէրթ թապի՛թը վէ զազափնաք պիրի օլմազլէ անճագ անա 'արզ օլունան, տու՛ալար, դուրպանլար վէ փիչքէչլէրլէ օնուն հիւսն ի թէվէճճիւհիւ գազանըլըր։ Պու ֆիքր քիւլիյէն եանլըշ տըր։ Գանըչըմըզճա 'իպատէթ ինսան թարաֆընտան Ալլահա 'արզ օլունուր իսէ տէ, 'իպատէթ պինէնէֆս ինսանըն քէնտիսի իչիւն տիր. եա՛նի ինսանըն մատտի 'ալէլխուսուս մա՛նէվի մէնաֆի՛ինին թէ՛մինի իչիւն տիր։

Նէ՞ տիր տին. Տին պիր Ռալիգ վէ անա 'ալագատար օլան մա՛նէվի պիր 'ալէմ հագգընտա պիր թէսավվուր թէչքիլ էթմէք վէ եախօտ մա՛լիմաթա մալիք օլմագ տէյիւ տիր, պի՛աքս տին Ալլահ իւէ միւլագաթտա օլուպ, Անըն հայաթ սիրէթ վէ իրատէթինէ միւթապըգ սուրէթտէ 'ամիլ օլմագ տըր։ Շու հալտէ տին՝ պիր թագըմ ային ու 'ատաթ սուրէթինտէ 'իպատէթ էտիպ պու եօլտա Ալլահըն հիւսն ի թէվէճճիւհիւնիւ գազանարագ, զէմանի մէնֆա՛աթըմըզը թէ՛մին էթմէք օլմայըպ, անճագ տահա զիյատէ տինի ի՛թիգատաթ վէ 'իպատէթ վաըճթասըյա Ալլահ իւէ միւլագաթ էտէրէք ախլագի վէ րուհանի հայաթըմըզը, անըն հայաթ, սիրէթ վէ էպէտի հագիգաթլարընա թաթպիգ էյդէմէք տիր։

Պունա պինա՛էն տէրիզ քի, տին պիր վասըթա ի թա՛լիմ օլուպ քիւլիսէ տախի տինի պիր մէքթէպ տիր։ Մէքթէպլէր 'ագլը թէնվիր վէ թէրֆի՛ իչիւն վասըթալար օլտուգլարը կիպի, քիւլիսէ տախի հէմ 'ագլի հէմ տէ խուսուսի իւէ ախլագի վէ րուհանի հայաթըմըզը թէնվիր վէ թէրֆի՛ իչիւն մուհիմմ պիր վասըթա տըր։

Պու միւթալա՛աթտան չու իքի խուսուսըն իաթինթաճր փէք զարուրի տիր, պիրի 'էպաֆէրնէ ըպլագ օլմագ։ Պու հէր պիր ֆէրտին քէնտի մէնֆա՛աթը նօգթա ի նազարընտան փէք զարուրի օլան պիր չէյ տիր։ Թա՛մամ եէմէք, թիճարէթլէ մէչղուլ օլմագ վէ մէքթէպէ կիթմէք էլզէմ օլտուղու միւսիլիւ՝ քիլիսէյէ կիթմէք վէ 'իպատէթէ բաղիպ օլմագլըգ տախի էլզէմ տիր։ Ագաէմմէէ պէյան էթթիյիմիզ կէօրէ, պու Ալլահ իչիւն վէ եա Ալլահըն խաթրը իչիւն օլաճագ պիր իշ տէյիւ տիր. անճագ ֆէրտին քէնտի խայրը իչիւն օլան պիր խըտմէթ տիր. (Թէս. 10, 13։)

Շէրի՛աթըն հրֆըզընտա պաչ մագսէտ սէն սին։ Անըն իւէ ֆէն սէլամէթ թարիգլէրինէ սէվգ օլունաճագ սըն, վէ ֆէնէն րուհուն վէ ախլագի 'էօմրիւն իլահի հագիգաթլարընա թէհզիպ էտիւէճէք տիր, Ռէլասքեարըմըզ «Արտըմճա կէլ» տէմիշ իսէ՝ պու սէնին օլ իլահի սիրէթ վէ հայաթտան խաթիճաէ էտէրէք, անա հիսսէտար օլմագլըզըն իչիւն տիր։ Էկէր ատանա 'իպատէթէ բաղիպ օլ տէնիլմիշ իսէ, պաչ մագսէտ սէնին պու եօլտա րուհանի 'էօմրէտ քէսպի թէրագգը էթմէն, վէ ֆարզլարընա այդգ օլմագլէ տահա 'ալի պիր 'էօմրէտ եաշամագլըզըն տըր։ Տիգգաթ էթ, ատէմէ քեամիլ 'էօմրէ մալիք օլմագլըզըն էն մուհիմմ, էն մագպուլ թարիգի քիլիսէ վէ անըն րուհանի խըտմէթլէրի իւէ թագտիմ էտիլիր։ Պունուն իչիւն տիր քի, քիլիսէյէ տէվամ էթմէք զարուրի պիր խըտմէթ օլմալը տըր։ Լաքին նէ գատար աճընաճագ պիր խուսուս տըր քի, սիյասէթէ, 'իլմէ, թիճարէթէ վէ սէնա՛աթա միւթա՛ալիգ մատտէլէր հագգընտա գօնուշմազա վէ տինէմէյէ խահիշլէ տէվամ էտէր իզ, լաքին րուհանի չէյլէրի տինէմէյէ, օգուամազա վէ եա գօնուշմազա խահնախահ րազի օլուրուզ։ Ատէմլէրին էքսէրիսինին 'ինտինտէ րուհանի չէյլէրին էհէմմիյէթի նէ գատար ազ օլմալը քի ումուրը ճիսմանիյէյէ միւթէ՛ալիգ թէճէմմիւ՛լէրտէ եիւզլէրճէ ատէմ հազըր պուլունուր իքէն, տու՛ա ճէմ՛իյէթլէրինտէ փէք ազ քիմսէլէր կիւճպէլա հազըր օլուր։ Ֆիլիսէյէ վէ րուհանի հագիգաթլարա սօղուգ օլան նէ գատար ֆէրտլէր վար քի, քէնտի թէնպէլիքլէրինէ պիր 'էօզր մագամընտա «Ալլահըն էվինի չօգուզ թէփլէմէք կիւնահ տըր» տէրլէր։ Պու պինամազ 'էօզիւրիւ տիր։ Տօսթում սէն պու 'էօզիւրիւ տէսթիկեահըն եա տիւքքեանըն իչիւն կէթիրի՛ր մի սին։ Վէ էկէր թալէպէ իսէն մէքթէպէ կիթմէմէք իչիւն պէօյլէ տէյէ պիլի՛ր մի սին։ Զէմանի ֆարզլարը՛ըզա սատագաթ անլէրտէ մա՛մուրիյէթ վէ մուվաֆֆագիյէթին չարթը օլտըղը կիպի, րու-

հանի ֆարզլարըմըզա սատագաթ պի՛ւյնիհի անլերաէն տէ մա՛մուրիյէթ վէ մուվաֆֆագիյէթիմիզին չարթը էլզէմի տիր։

Տահասը վար, ատէմին բուհանի ֆարզլարընա սատագաթը հայաթըն տիկէր ճիհէթլէրինճէ տէ պէրէքէթի մուճիպ օլուր. վէ լաքին անլէրէ օլան սատագաթսըզլըզ ճիհանիտէ տէ պէրէքէսիզլիք վէ նիհայէթինտէ 'էօմրտէ մաղրուպիյէթ տիր։ Պա՛զլար չունա պունա տարըլտըգլարընտան էն գօյայ չէյ օլարագ քիւսէյի թէրք էթմէքլէ խասիմլրինտէն ինթիգամ ալըրլար։ Նէ՞ զա՛իֆ տիւչինճէ։ Հիչ ատէմ թա՛մընա քիւսէ՞ր մի, տիւքեան գօմշուսընա տարըլտըգը իչուն տիւքեանը՞նը իմմալ էտէ՞ր մի։ Պէօյլէ եափան քիսէսինէ քիւսիւչ օլմալը, հէր նէ տէ օլսա հէր քէսին 'իպատէթէ քէնտի խայրը իչուն տէվամ էթմէսի չարթ տըր։

Պունա պինա՞էն 'իպատէթէ բաղիպ օլմագ զարուրի պիր խըտմէթ օլտուղու կիպի, 'իպատէթի վիգայէ էթմէք տախի զարուրի պիր իչ տիր. լաքին պունսա տախի ատէմլէրի նէ գատար իհմալ, վազիֆէսիզ վէ կէվչէք պուլուդօր իզ. ճիսմանի մէնաֆի'իմիզին թէ'մինի իչուն էմէք վէ ագէչ էսիրկէմէզ իզ, լաքին բուհանի մագսէտլէրէ կէլիրսէ, քիսենին տիւյիւմիունիւ սա ազզընը փէք կիւճ աչար ըզ. ումուր ը սա՛իրէ իչուն ագէչէյ օլ գատար սըզըլմազըզ տա թէպչիր ի պէչտրէթ, բուհանի վէրկի, վէ սա՛իր քիւսէ ֆարզլարըմըզա կէլիրսէ, սա հիչ փարամըզ օլմագ սա տա նէ գատար դըսսա քէսէր իսէք, օլ գատար իֆֆիհսար էտէր իզ։ Հալ չուն քի էն չօղը, էն մուհիմմ օլանսա թագսիմ էտիլմէլի. զիրա էվվէլ մէլէքիւթ Ուլլահ վէ անընն սալահը, վէ սօնրա ճիհանի պէրէքէթլէր կէլիր։ Ատէմլէր բուհանի իհթիյաճ վէ ֆարզլարընն էֆզալիյէթինի թագսիր էթսէլէր, անլէր եօլունսա վէրմէք քէնտիլէր իչուն աղըր պիր եիւք օլմայաճագ իսի. (Ֆիլպ. 3. 8։)

Սանիյէն քիւսէ խըտմէթլէրինճէ հէր հալտէ մա՛մուր էտէն նէվ'տէն օլմասը տախի լազըմ տըր։ Եկէր քիւսէ վէ 'իպատէթտէն մագսատ ճէմա՛աթըն թէնվիրի վէ ախլագի վէ բուհանի 'էօմրտէ թէրթի՛պ էտսէ, խըտմէթլէր անա կէօրէ թէրթիպ էտիլմէլի. հօգ իսէ ասլ մագսատ հասըլ օլմազ։ Պու խուսուստա Ա՛ըիսթիյան քիւսէսէլէրինճէ պէլիի պէօյլէք պիր էքսէրիյէթինճէ էհալինճէ անլամատըզը լիսանտա 'իպատէթ էթմէսի եանլըշ տըր։ Հիչ պիր մէքրէհպտէ չակիրտանընն անլամատըզը լիսանտա տէրս վէրիլմէզ իքէն, նի՛չիւն գավմընն անլամատըզը լիսանտա 'իպատէթ օլուր։ Մէպէպի ագտմճէ իմա էթտիյիմիզ տիր, հա՛նի լիսան մուգատէս սայըլըյօր. վէ 'իպատէթ գավմ թարաֆընտան Ա՛լլահա վէ Ա՛լլահ իչուն իճրա օլունան պիր խըտմէթ տիր։ Վէ հէման պու ախպէպտէն չուլչ խուսուստա տախի փէք օ գատար զայրուր տէյիլ տիրլեր, հա՛նի 'իպատէթ վագթընտա ճէմա՛աթ կէլմիչ կէլմէմիչ չօգ ֆարգ էթմէզ, էթիչեր քի բուհանի մէ՛մուրճէմա՛աթ թարաֆընտան վէ անընն իչուն գուրպան հա 'իպատէթ թագտիմ էտեր։ Տիկէրի բուհանի մէ՛մուր մութա՛ալլէմ օլմազսա պիլէ չօգ ֆարգ էթմէզ, լազըմ օլան քիլիսէնին մուգայէտ վէ մա՛լիմ օլան մէրասիմի իճրա էթմէսի տիր, պունու էտէպիլէն հէր հանկը պիրի չօգ տէֆ'ա խըտմէթի բուհանիյէ սիլքինէ կիրէպիլիր։

Իչիւճճիւսիւ Ինճիլին վա'զ օլունմամասը տըր։ Քիլիսէ վէ 'իպատէթտէն պաչ մագսատ ճէմա՛աթընն թէնվիր վէ թէրճի՛ի իսէ, պու չէյ զարուրի տիր։ Միւնասիպ վէ մուճիտ օլան մէրասիմէ պիր չէյ տէմէտիքտէն մա՛սա անլերի գապուլ տախի էտերիզ, վէ լաքին սալթ պունլար պիր ճէմա՛աթը թէնվիր վէ թէրճի՛ի էտեր տէյիւ տէ իննամազըզ։ Անլեր ճիքըրէ վէ բուհա լազըմ օլան ղըտայը, հայաթ վէ գուվվէթի վէրէն չէյլէր տէյիլ տիրլեր։ Ասլ լազըմ օլան հայաթ քէլամ տըր։ Գավմ էպտի հազիգաթլար սօճրասընտան հէր կիւն պէլէնիլմէլի տիր։

Պունսան մա՛սա Ք. Մուգ. օգումագ վէ մէչգ էթմէք իչուն տէ թէչվիգ էտիլմէլի տիր։ Նի՛չիւն պա՛ղը քիլիսէլէրտէ ճէմա՛աթըն Ք. Մուգ. դրա՛աթը նէհի էտիլմիչ տիր, վէ եալնօտ հիչ տէյիլ իսէ թէչվիգ էտիլմէզ, չիւնքի օ իչի քիլիսէ տէր'իւտէ էթմիչ տիր։ Հազիգաթը հալ իսէ չուլ տըր քի, քէնտի խէլնս վէ հայաթը վէ զէմանի վէ էպտի խայրը իչուն Քէլամ Ուլլահը հէր պիր ֆէրտ քէնտիսի օգուրուգ, քէնտիսի մէչգ վէ միւթալա'ա էթմէլի տիր։

Իմտի 'իպատէթ վէ բուհանի խըտմէթլէր թասավվուրընըն հանլըշ անլաշըլմասընըն նէթիճէսի օլարագ, ճէմա՛աթըն անլամատըզը լիսանտա խըտմէթլէր էթմէք, միւթա՛ալլէմ վէ օ գատար բուհանի ֆիքըրի օլմասան քիմսէլէրի բուհանի վազիֆէյէ չաղըրմագ, վէ խըտմէթինի փէք պէօյլէք գըսմընը վէ եա տա քէաֆֆէսինի այնն ու ատէթլէրէ վագֆ էթմէք, ֆիքըրի վէ խուսուսա ախլագի վէ բուհանի տա'իրէլէրտէ տիւչկիւն պիր գավմ

մէյտանա կէթիրմէք օլուղու ինքեար գապուլ էթ-
մէզ պիր հագիգաթ տըր ։

Պիզճէ հէր հանկը պիր միւլէթին էն զիյատէ
միւհիմճ օլտըղը իսլահաթլարըն պիրի տէ տին վէ
'իպատէթ հագդընտա օլան թասավվուրընըն թէպ-
տիլ օլմասը տըր։ Պունու եափ. օլ վագթ արթըդ է-
հալինին անլամատըղը լիսանտա 'իպատէթ խըտ-
մէթլերի օլմազ, Ֆ. Մուգ. անլաչըլըր լիսանտա
թէրճէմէ էտիլմէքտէն ինթիրազ էտիլմէզ, վէ է-
հալինին էլինտէն ալընմազ, ճէմա'աթըն քիւիսէյէ
կէլիպ կէլմէմէսի պիգայտ պիր եօլտա կէօզէտիլ-
մէզ. վէ հէր օլուր օլմազ քիմսէ ըէ՞իս ի բուհանի
տէյիւ չաղրըլմազ ։

ՑԻՍՈՒՍԸՆ ՍՕՆ ՃԻՄ'ԱՍԸ

Իչթէ պիր եէվմի սիյահ ֆամ, իչթէ հէնկեամը մաթէմ
Իչթէ պիր ան ը ֆէլաքէթ, իչթէ պարուչի 'ատէմ (1)
Իչթէ մէտֆէն, իչթէ մագպէր, իչթէ մախզէն ի էլէմ
Օլաճագ մէզպահընն էլեէվմ գարչըքի միւտհիչ 'ա-
լէմ (2)։

Եէթիչ սէն, է՛յ հիւքմպէրտար (3) իչթէ սալիպ իլէ
խանչէր
Իչթէ պիր մէչհէտի նուսրէթ, իչթէ պիր թաճը
զաֆէր
Եիւրիւյօր հէյ՛էթ ի խունխար, պիր ալայ գանլը
լէչքէր
Կել պէքլէյօր էթմէ քէտէր, պէօյլէ իմիչ հիւքմ ի
գատէր ։

Ֆիմի խանտէզէն օլույօր, քիմի հայրան ը սէֆա
Շիւպհէսիզ էթմիչ թէճէսսիւմ գալպ ի Ցիր'ա՞վետա
ճէֆա ։
Ֆիմի մէ՞յուս, քիմի մահզուն, աղլայօր սիւպհ ու
մէսա,
Աղլայօր ֆէրհատ իլէ տուրմուշ էհլ ի իգթիֆա։

ՀԱՊԻՊ ՀԱՑՐԻ

1 'Ատէմ պուրճը 2Տաղ 3Միւթի'

ՑԻՍՈՒՍԸՆ ԳԸՑԱՄԸ

1. Րուզը եէքչէնպիհ, ու 'ալէսսահար,
Զուլմէթ տէֆ' օլուպ, պաչլարքէն նիհար,
Մարիամ թահճը, 'իլէթ ի սահար,
Գապրա կէթիրտի, նէվ'անէվ' պահար ։

2. Լաքին ֆիքրինճէ, 'ազիմ պիր միւչքիլ,
Թաչըն թէտվիրի, էթմիչ տի թէչքիլ,
Չիւն օ օլմաղլա, մէֆրէթ ու սագիլ,
Անա կէօրիւնտիւ, պու իչ նագապիլ ։

3. Վէ լաքին գապիլ, օլտու նագապիլ,
Շու արզուսընա, թէմամ մուգապիլ,
Թաչ եուվարլանըպ, հալ օլտու միւչքիլ,
Տիկէր միւչքիլաթ, օլմաղլա չամիլ ։

4. Չիւն մէզար աչըդ, վէ ֆէյն նամէվճուտ,
Միւմքին մի՞ տիք քի, Պուտ՝ օլսուն նէ՞ պուտ,
Գապի՞լ մի տիր քի՝ զայ օլսուն մա'պուտ
Օլապիլի՞ր մի, քի օլսուն մէֆգուտ ։

5. Մարեամ օրատա, կիրեան ու նալան,
Եալընըզ գալտը, խայը պիր զէման,
Էնճամ էյիլիպ, պագտը պիլ իման
Իքի մէլաիք, օլտու նիւմահան ։

6. Մէրգումէ սամիթ, գալտը պիր էյամ,
Նիհայէթ մա'լիւմ, օլտու պու փէյամ ։
Մէլա՞իք տէտի «չատ օլսուն ագվամ,
Չիւն մէլիք Ցիսուս, էթմիչ տիր գըյամ ։»

Կ. Ց. ՑԱԿՈՐԵԱՆ

ՅՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՑԱՍԻՑԷ

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Մէպ'ասանըն 7ինճի է՛ըն'ը. Պու իճթիմա'ատա մուսադգաֆաթ գանունընըն 2ինճի միւզաքէրէսինէ պաչլանարագ 1, 2 մատտէլէր 'այնէն գապուլ օ-
լունտու, 3իւնճիւ մատտէտէ «Թիճարէթ վէ սէն-
'աթ իչիւն գուլլանըլմատըղը Թագտիրտէ, արա-
զի վէ 'արսալարատա էլեէվմ մէր'ի օլան գավանիյն
ահքեամընա Թապի' օլաճագ տըր,» սուրէթինտէ
Թա'տիլաթ իճրասըյլէ էքսէրիյէթլէ գապուլ էտիլ-
տի. 4իւնճիւ մատտէնին 7ինճի վէ 8ինճի ֆըգրալա-
րը պա'զը Թա'տիլաթլէ 5ինճի մատտէ 'այնէն 6ինճը
մատտէ Թահիհաթլէ, 7ինճի մատտէ Թա'տիլաթլէ,
7, 9, 10, 11ինճի մատտէլէր 'այնէն գապուլ վէ
12ինճի մատտէ պիր չօգ միւնագաչաթտան սօնրա,
էնճիւմէնի ի մախսուսընա հէվալէ օլունմըշ տըր։
Մէճլիսին 76ընճը իճթիմա'ընտա Ատանա վիլայէ-
թինէ մախսուս Թասֆիյէ ի Մու'ամէլաթ ը Թիճա-
ճարիյէ գանունընըն 9ինճը մատտէսի իլէ զէյլի 'այ-
նէն գապուլ էտիլմիչ իսէ տէ, տէյնինի քէթմ է-

տէնելէր հագդընտաքի ֆըզրասը էնճիւմէնի մախսուսընա հէվալէսի գարարկիր օլմուշ տըր։ — Պուլկար տաղը վէ Քէրք պօղազը սիմլի գուրշունլարը հագդընտա 1ինճի իսթիտա՛ էնճիւմէնինին մազպաթասընըն րուշդնամէյէ իտխալը գարարլաշտըրըլմըշ տըր։ — Օրտու ի 'Օսմանիտէ իսթիխտամ օլունաճագ ճէրրահ, էճզաճը վէ Թիմարճըլար հագդընտա ա'հան րիյասէթինտէն ի'ատէ էտիլէն լայիհա ի գանունիյէ էնճիւմէնի ի 'ասքէրիյէյէ հէվալէ էտիլտի։ — Պա'տէհու մուսադգաֆաթ գանունընըն 12նճի մատտէսինին վէրիլէն թագրիրլէրլէ պէրապէր էնճիւմէնէ հէվալէսի գարարկիր օլտու։ 13իւնճիւ մատտէ 'այնէն գապուլ, 14իւնճիւտէքի 300 ղրշ. վէրկինին 200 ղրուշա, վէ 1200 ղրշ. հատտը ա'զամինին 800 ղրշ.ա Թէնզիլի գարարլաշտըրըլարագ օլ սուրէթլէ մատտէ գապուլ օլունտու, 15նճի մատտէ 'այնէն գապուլ օլունտու։ — Թէսալիատա պուլունան չիֆթլիքաթ հագդընտա Խարիճիյէ նազըրը քհաֆի տէրէճէ իզահաթ վէրմիչ վէ իզահաթը քհաֆի կէօրիլմիւշ տիր։ — Մէճլիսին 77նճի իճթիմա'ընտա 226 սէնէսի պիւտճէսինին միւզաքէրէսինէ պաչլանտը։ Մալիյէ Նազըրընըն պէյանաթը տինլէնտի։ Միւշարիւէյինին պէյանաթը պիւա ֆասըլա 3 սա'աթ սիւրմիւշ տիր։ Նազըրըն պէյանաթընտան անլաշըլտըրնա կէօրէ, 1326 սէնէսի մէսարիֆաթը 2,296,944,628 ղրշ, վարիտաթը իսէ 2 610,950,600 ղրշ օլտըղընտան 685, 994,028 ղրշ, հա'նի թէմամէն 6,859,940 լիրա ի 'Օսմանիլիք պիր աչըգ վար տըր քի Մալիյէ նազըրը պու աչըղը պիր իսթիգրազ 'ադտըյէ գափամագլըղը թէքլիֆ էթմիչ տիր։ Էննա ի նուճդընտա պու սէնէ հէր վէրկիտէն նէ գատար վարիտաթ հասըլ օլմուշ, վէ հէր չուպէյէ նէ գատար մէսարիֆ էտիլմիչ օլտըղընը վէ պիր թագըմ պագայանըն վէ վէրկիլէրին իլղա էտիլմիչ օլտըգլարընը ֆիրատ ֆիրատ պիլտիրմիչ տիր։ Պա'տէհու պիւտճէսինին միւզաքէրաթընա պաչլանմըշ, վէ պու միւնասէպէթլէ պիւտճէսինին լազվը 'ալէյհինտէ օլարագ պիր չօգ մէպ'ուսլար նուճդլար իտտա էթմիչլէր, վէ միւզաքէրաթ խիթամա էրտիրիլմէտիյինտէն, մէճլիսին տիկէր իճթիմա'ընա թա'լիգ էտիլմիչ տիր։ — Մէճլիսին 78ինճի իճթիմա'ընտա էվվէլա սէտարէթտէն կէլէն պա'զը թէզքէրէլէր օգունտու։ Ա'չար նիզամնամէսինինին պա'զը ահքհամընըն թա'տիլինէ տա'իր Մալիյէ նազարէթինճէ գալէմէ ալընան լայիհա միւսթա'ճէլիյէթ գարարըլյէ Գավանիյէ ի Մալիյէ էնճիւմէնինէ հավալէ օլունտու։ Իսփիրթօլարըն մէչրուպաթ ը քէ'ուլիյէ իսթիհալընտա գուլլանըլմամասընտա տա'իր թէզքէրէ ի սամիյէ միւսթա'ճէլիյէթ գարարըլյէ իսփիրթօ էնճիւմէնինէ, թէմէթթիւ' նիզամնամէսինին 5ինճի մատտէսինի թա'տիլէն գալէմէ այընան լայիհա ի գանունիյէ գավանիյէ ի մալիյէ էնճիւմէնինէ, ա'չար պագայասընըն թահսիլաթը հագդընտաքի թէզքէրէ ի Սամիյէ Մալիյէ էնճիւմէնինէ, թահսիֆի ի միւճազաթ հագդընտաքի լայիհա ի գանունիյէ 'ատիյէ էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունտու։ — Եէնի վարիտաթ պուլտուղընը մուգատտէմա իսթիտա՛ էթտիյի մա'լիւմ օլան ավօգաթ Իլիա էֆէնտինին թէքլիֆի ըհտա օլունտու։ — Պա'տէհու նինէ պիւտճէ միւզաքէրաթընա պաչլանըպ, պիր չօգ միւզաքէրաթ վէ միւնագաչաթա պուլունուլմըշ, վէ 'ադըպէթ նինէ Մալիյէ նազըրընըն վէրտիյի մուֆասսալ իզահաթ իւզէրինէ հէյ'էթ ի 'ումումիյէսի հագդընտա միւզաքէրաթընը քիֆայէթի էքսէրիյէթլէ գարարլաշտըրըլմըշ տըր։ — Մէճլիսին 79ընճը իճթիմա'ընտա մագամը Սէտարէթտէն տէվրէ ի իճթիմա'իյէնին խիթամը եագլաշտըղընտան, պա'զը մէվատտը գանունիյէնին պիր ան էվվէլ մէճլիսէն չըգարըլմասը հագդընտա վարիտա օլան թէզքէրէ օգունտու։ — Պա'տէհու Մուսադգաֆաթ գանունընըն նինէ միւզաքէրէսինէ պաչլանըպ, 17նճի մատտէ 'այնէն վէ 18ինճի, 19ընճը մատտէլէր պա'զը թա'տիլաթլէ, 20նճի մատտէ 'այնէն, 21ինճի մատտէ թա'տիլաթլէ, 22, 23նճիւ մատտէլէր 'այնէն գապուլ օլունմըշլար տըր։ 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31ինճի մատտէլէր հագդընտա պա'զը միւնագաչաթ ճէրէյանընտան սօնրա գապուլ օլունտու։ 32նճի մատտէ գօմիսիօնլարա մալ միւտիրինին րիյասէթ էթմէմէսի սուրէթինտէ գապուլ օլունտու։ 33իւնճիւ մատտէ թայ էտիլտի։ 34իւնճիւ մատտէ պիւա միւզաքէրէ, 35ինճի մատտէ իսէ պիր չօգ միւնագաչաթ նէթիճէսինտէ գապուլ էտիլտի։ 36նճը մատտէսինին գապուլընա, 37նճի մատտէսինին էքսէրիյէթլէ թայերնա, 38 վէ 39ընճը մատտէլէրին գապուլընա գարար վէրիլտի։ Պա'տէհու մագամը րիյասէթտէն մուսադգաֆաթ գանունընըն 2 մատտէսի էնճիւմէնի ի 'ա'իճինէ հէվալէ էտիլտիյինտէն, օրամա թէտգիգաթ ը լազըմէ պա'տ էլ իճրա գանունը մէզքիւրըն հէյ'էթ ի 'ումումիյէսինին արայա վազ' էտիլէճէյի պիլտիրիլտի։ — Պա'տէհու Հալէպ մէպ'ուսը Արթին էֆ. Թարաֆընտան մուգատտէմա 'ամէլէնին սէրմայէտարաընըն Թ'արրուզընտան վիգայէսի վէ հուգուգը մէչրու'ալարընըն մուհաֆազասը իչուն գալէմէ ալընան մատտէ ի գանունիյէ հագդընտա միւզաքէրաթի ճէրէյան էթմիչ իսէ տէ, պիր գարար վէրիլմէմիչ տիր։

Մ՚ը-ԸՆԵՎՐԵ. Գու Զարչէնպին կիւնիս Սուլթան Մուհամմէտ Խան ը խամիս հազրէթլերինին պիրինճի սէնէ ի տեվրիյէ ի ճիւլուսը միւնասէպէթիյէ չէհրիմիզէ զայէթ փարլադ թէնվիրաթ վէ չէնիքլեր իճրա էտիլմիշ տիր։ Զաթ ը Շահանէ խաֆիֆ զըզամանա Թուխուլմուշ իսկինտէն 'արզ ը թէպրիքեաթա կիտէնլեր իսմիլերինի տէֆթէրի մախսուսը-նա գայա էթմէքլէ իքթիֆա էտէճքլեր տիր։ — Ա՚րնավուտլըգտա 'իսեան հալա տէվամ էթմէքտէ տիր։ 'Ասքէրլեր Չէրնալօվա պօզազընը չէտիտ միւսաատմէլերտէն ասնրա զապթ էտէպիլմիշ տիր։ Ա՚րնավուտլարըն թէլէֆաթը 200է պալիզ օլմագտա իմիշ։ Խապեր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Ա՚րնավանտալըզըն 3 մուհիմմ նօգթալարընա սիլահը օլարագ Թօփլանան 'ասքէրլերէ զարչը տուրմագա տէվամ էտիյօրլար։ Մէզքիւր իւչ նօգթալարտա Թօփլանան 'ասքէրլերէ, 'ասլլար 'իսեանտա տէվամ էտէճք օլուրլար իսէ, տանա զիյատէ Թազէրիգ էտիլմէլերի իչինն Իզմիրտէն պիր գաչ Թապուր իլէ Սէլանիքտէն 3-5 Թապուրըն սէվգի վէ չէտիտ 'ասքէրի Թէտարիրլերին իճրա օ ունճաղը իչտիրմիշ տիր։ Ա՚րնավուտա 'ասլլար Իչթիպի մուհասէրէ էթտիքլէրինտէն միւսաատմէ զուհուրը չիւպհէսիզ տիր 'Օսմանլը սանճաղընընն Սէլանիքտէն պիլտիրտիյինէ կէօրէ, Շէվքէթ Թուրզուտա փաչա 12-15 պին 'ասքէրլէ 'ասլլարը փիւքիւրթմէք իւզրէ, Գաչանիք կէչիտինէ տօղրու իւէրիւէմիշ տիր։ Փրէզրէն ճիվարընտա պա'զը եէրլեր Թօփ իլէ Թախրիպ օլունմըշ տըր։ Միւսաատմաթ տէվամ էթմէքտէ տիր։ Իւսկիւպ վէ Մէթրօվիցա արաբընտաքի Թրէնլեր միւնագալաթը քէսիլմիշ տիր։ — Զաթ ը Շահանէ Միւսլիմ վէ զայր ի Միւսլիմ խասթախանէլերինէ Թագսիմ էտիլմէք իչին 200 լիրա իհսան պույուրմըշ տըր։ — Տիյարպէքիր վիլայէթինտէքի 'աչիրէթլէր րու'էասընտան Եէզիտի 'Ալի Պաթը իլէ Սէրհան արաբընտա Ընէզլու-պ վէ բէճովէն սէպէպինտէն զուհուր էտէն միւճաատլէյէրտէ պիրի պիրլերինին քէօյլերինէ Թէճավուզ էտէրէք 4-5 քիլի ճէրհ, 'հայվանաթլարընը զասպ վէ էքինլերինի տէ խարապ էյլէմիշլեր տիր։—Մէճլիս ի մէպ'ուսանտաքի ումուր ը Նաֆի'ա էնճիւմէնի Իտարէ ի Մախսուսէ իչինի միւզաքէրէ էթմիշ տիր։ Հիւքիւմէթճէ 350 000 լիրա գըյմէթինտէ էհամ սաթըն ալընմասը քէչֆիյէթի պա'զը Թա'տիլաթ իլէ էնճիւմէն Թարաֆընտան գապուլ օլունմըշ իմիշ։ — Սիվաս վալիսինէ Եէմէն վալի ի սապզը Քամիլ պէյին Թա'եինինէ իրատէ ի սէնիյէ սաատը օլմուշ տըր։ — Շնճի օրտու գումանտանլըզընա Թա'եին օլունան Մէհմէտ 'Ալի փաչանըն 'էօհտեսինէ եէմէն վալիսինինտէ Թէճվիզինէ գարար վէրիլմիշ օլուցօր տէմէք տիր։ — Երուսաղէմ Րում Փաթրիգխանէսինէ 'ա՚իտ վէ էմաքինի խայրիյէյէ վագֆ օլունմըշ 'ագար օլարագ, պուլունան էմլաք իլէ պօսթան վէ Թարլա վէ պազ վէ սա՚րէրինին վէրկի իլէ միւքէլլէֆ օլուպ օլմայագալարը սօրուլմուշ օլմագլէ մէնտաքի' Թէ՚մին էտէն պու կիպի եէրլէրտէն վէրկինին ախազը, նալընըզ քիլիսէ, խասթախանէ նա Մէթրէփօլիտախանէսինին վէրկիտէն մու'աֆ Թուխուլմասը լազըմ կէլէճէյի իճապ էտէնլէրէ պիլտիրիլմիշ տիր։ 305 Թէվկիլտէ օլուպ տա Մարտտա 21 հայընա կիրէն եէնի 'ասքէրլէրին գու՚ա քէչիտէսի իչինն հազրլըզ կէօրիւլմէքտէ օլագընը կիպի, պու պապտէ գօմիսիօնար Թէչքիլի իչինն տախի Հար պիյէ նազարէթինտէն 'ումում օրտու միւչիրիյէթլերինէ էվամիր վէրիլմիշ տիր։ — Ատանա վիլայէթի ի էհալիսինէ գօլայլըզ օլմագ իւզրէ, մէճճանէն վէրիլէն էմլաք վէ արազի սէնէտ ի խազանիլերինին հէր նէվ' փուլարտան տախի իսթիհնա էտիլմէսի, Գապը 'Ալիտէն իսթիֆան էտիլմիշ տիր։ — Ժէն Թէ-բէյէն իսթիխպարաթընա նազարէն, Գապը 'Ալի, Կիրիտ մէճլիս ի 'ումումիսի ա'զասընըն Եունան գրալը Ա՚ինճի Եօրկի նամընա Թահլիֆլերինէ մանի' օլմագ զըմմընտա տիւվէլ ի մու'ազզամայա Թէպլիղ էթտիրտիյի 2ինճի Նօթանըն ճէվապընա մունթազըր օլմագտա տըր։ Տիւվէլ ի մու'ազզամա Թահլիֆի մէզքիւրըն մէնի'նէ 'ատէմի իգթիտարը միւԹէզամմին պիր ճէվապ վէրտիքլերի Թագտիրտէ հիւքիւմէթի ի 'Օսմանիյէ հուզուգը հաքիմիյէթինն մուհաֆազասը իչին լիւզում կէօրէճէյի Թէտապիր ի իսթիխազատա մուզթարր գալաճագ տըր։

Էչ. ճէ. Ս. Փաթրիգ Սատա'զամ վէ Տախիլիյէ Նազըրը իլէ միւլագաթ էտէրէք, կէրէք Ատանատա 'ափվ ը Շահանէյէ նա՚իլ օլաճագ էրմէնիլեր վէ կէրէք Անատօլուտա զապթ օլունան արագի մէտ՚էլէյէրինէ տա՚իր միւզաքէրաթատա պուլունմըշ տըր։ Ատանա տիվան ը հարպընտան խաֆիֆ ճէզալար իլէ մահքիմ օլան 104 քիլի իլէ Մա'ալ տիվան ը հարպընտան մահքիմ օլան 8 քիլինին 'ափվընա տա'իր օլան իրատէ ի սէնիյէ առւտուր էթմիշ տիր։ Պունլար միյանընտա 18 քիլինին էրմէնի օլագը վէ վագֆէյա Փաթրիգխանէճէ 'ափվարը իսթիտա'ա օլունան Կարատպետ կէօքսէրլեան, Տիգրան Թադէոսեան իլէ գասապ Նազարէթին տէ պունլարա տախիլ օլագը իչիտիլմիշ տիր։ Ս. Փաթրիգ Սալը կիւնիս Գօտրում հապսխանէսինտէ պուլունանլարտան 15 քիլինին տէ լիմաասընը Տախիլիյէ Նազարէթինէ կէօնտէրմիշ տիր քի պունլարտա մազհար ը 'ափվ օլանլարա տախիլ օլաուճլար։ Մու՚ազէզ Եպիսկոպոս իչիւն տէ միւրաճա'աթ վուգու' պուլմուշ իսէ տէ, կէլէճէք Ցուլիս 10 միլի եէվմի ի մախսուսատա նազարը տիգգաթա ալընաճաղը պէյան օլունմըշ տըր։

—Ս. Կաթողիկոս հաղկեթլէրինին կէօնտէրտիյի կոնդակ կէյէն կիրակի կիւնիւ Տէրիսա՛ատէթին ճիւմլէ էրմ. քիլիսէլէրինտէ գրա՛թ օլունմըշ տըր։

—Պիր գաչ հաֆթա մուգատտէմ Տէրիսա՛ատէթ էրմէնի պանքէրլէրտէն մա՛պրուֆ Հանէսեան Նչան էֆէնտինին 5 եաչընտաքի Պաարիկ նամ օղլու մէք-թէպտէն աչըրըլմըշ վէ պա՛զը մէճհուլ իւլ ահվալ չախալար Հանէսեան էֆ.յէ 5,000 լիրա վերմէսի չարթըյէ օղլունը քէնտինէ թէսլիմ էտէճէքլէրինի խապէր վէրմիշլէր իտի։ Հանէսեան էֆ.նին նիհա-յէթ 500 լիրա թէ՛միյէ էթմէսի իւզէրինէ, կէյէն հաֆթա չօճուգ վալիտէյնինէ ի՛ատէ էտիլմիշ տիր։ Լաքին մէս՛էլէ էմնիյէթ ի 'ուտմումիյէ նազարէթինէ խապէր վէրիլտիքտէ, հիւքիւմէթճէ իճրա էտիլէն թէֆթիշլաթ իւզէրինէ անլաչըլմըշտըր քի, Ռուսիա-տան կէլմիշ Միչա նամ պիր էրմէնի պա՛զը տիկէր էրմէնիլէրիլե զէնկինլէրտէն պու եօլտա փարա գո-փարմագ մագսէտիյլէ պիր չէրքէթ թէչքիլ է-տէրէք, էվվէլա պու չօճուգու ալմըշլար, վէ անը Գուսմգափուտա պիր ֆագիր Ռուս խանէսի նէ կէօթիւրիւպ չօճուգա իմտաֆէ էտէրէք, պիր միւտտէթ օրտտա սագլամըշլար տըր։ Պու ճի-նայէթէ իչթիրաք էտէնլէրտէն պա՛զըլարը տէր-տէօթ էտիլմիշ պա՛զըլար իսէ ֆիրար էյլէմիշլէր տիր։ Պու չախալարըն Դաչնակցական ճէմ'իյէթի ա՛զասընատն օլտըգլարը անլաչըլմըշ իսէ տէ, ճէմ-'իյէթ ի մէշքիւրէնին հէյ՛էթ ի իտարէսի Միչանըն իսթանպոլ չիւ'պէսինէ 'ա՛իտ օլմատըղընը վէ տի-կէրլերին անճագ քէնտի հիսապլարընտա պու ճինա-յէթէ պուլունմուշ օլմալարընը, վէ պունտան ճէմ'իյէթին գաթ'իյէն խապէրի օլմատըղընը իտի՛ա վէ իչա՛է էյլէմիշլէր տիր ։ Հանէսեան էֆ. քէնտի օղլունընն դա՛իպ օլմասը իւզէրինէ օղլունու խէլաս էթմէք էմրինտէ քէնտինէ մու'ավինէթ էթմէկլերի իչին Դաչնակցական ճէմ'իյէթի հէյ՛էթ ի իտարէ-սինէ տէ միւրաճա՛աթ էթմիշ իմիշ։ Էմնիյէթ ի 'ու-մումիյէ նազարէթինճէ իճրա էտիլէն թահգիգաթ խիթամ պուլմագ իւզրէ օլուպ, նէթիճէսի ի'լան էտիլճէյի խապէր վէրիլմէքտէ տիր։ — Պիլճիքտէ էրմ. ճէմա՛աթը արասընատա վուղու՛ պուլան նի-ֆագ սէպէպլինտէն, ֆըրգանընն պիրիսի պիր էվ խա-թիճար էտէրէք, օրտտա այինի բուհանի իճրասը-նա թէչէպպիւս էյլէմիշլէր տիր։ Պու նախօչ ան-վալըն էօնիւնիւ ալմասը իչիւն Փաթրիգխանէյէ միւրաճա՛աթ էտիլմիշ տիր։ —կէյէն Ճիւմ՛ա էր-թէսի կիւնիւ Գաթօլիք կաթողիկոս-Փաթրիգի ին-թիխապը իճրա էտիլմիշ օլուպ, էքսէրիյէթ ի ա-րա իլէ Ատանա Գերապայծառը Պօղոս եպս. Թէր-զիհան մէ՛մուրիյէթ ի մէշքիւրէյէ ինթիխապ օ-լունմըշ, միւշարիէյհ տախի մէ՛մուրիյէթի գապուլ էթտիյինի թէյէկրաֆիլէ պիլտիրմիշ տիր։ Թերզիեան եպիսկոպոս 1855, Օգոս. 20տէ Քիւթահիեատա տօղ-մուշ օլուպ, սիլք ի բուհանիյէ տախիլ օլարագ Բօ-մատա վարդապետ թահսիս օլունմըշ, օրտտան 'ավտէթինտէ Պրուսա տա՛իրէսինտէ մէ՛մուրիյէթ-լերտէ պուլունմուշ, վէ սօնրա Ատանայա տա՛վէթ օլունարագ, օրտտա 1892, Մայիս 1տէ եպիսկոպոս թահսիս օլունմըշ տըր։ Միւշարիէյհ ճիւմլէնին հիւսն ի թէվճճիհիւհունիւ ճէլպ էթմիշ պիր զաթ օ-լուպ, կէյէն սէնէ զարֆընտա Ատանատա իպրաղ էյլէսիյի նէճիպ հիսսիյաթ վէ իֆտա էյլէսիյի ֆէտա-քէարանէ խըտմէթլէր նէթիճէսինտէ 'ուտմումըն հիւրմէթ վէ մուհապպէթինէ տէ նա՛իլ օլմուշ տըր։

ԽԱՐԻՃԻՑ

—.—

Ֆրանսա. Մր. Բոզէվէլիթ կէյէն փէնճշէնպիհ կիւ-նիւ սապահը Փարիսէ հէթիշմիշ տիր։ Միշարի-լէյհ իլէ օրտտա քէնտիսինէ մունթազըր պուլուն-նան զէվճէսի Միսիս Բոզէվէլիթ օ կիւն էօյլէտէն սօնրա, Ֆրանսա բէ՛իսի հիւքիւմէթի իլէ զէվճէսի-նի զիյարէթ էյլէմիշլէր, վէ պունլար պիր ազ սօնրա անլէրէ ի՛ատէ ի զիյարէթ էթմիշլէր տիր։ Մր. Բոզէվէլիթ Ֆրանսա Խարիճիյէ նազըրը Մ. Փի-չոնը տախի զիյարէթ էթմիշ տիր։ Միշարիէյհին Փարիսի զիյարէթի ափաչիքսըր տըր քի մէմնու-նիյէթ ի 'ուտմումիյէյի մուհիպ օլմուշ, վէ պիր չօգ էպնիյէ իւզէրինտէ Ամէրիգա վէ Ֆրանսըզ պայ-րագլարը թէմէվվիւճ էթմէքտէ իտի։ Ճիւմ՛ա կիւ-նիւ Մր. Բոզէվէլիթ կիւզել Ֆրանսա փայիթախթընտա չայանը թէմսաչա մահալլէրտէն պա՛զըսընը զիյարէթ էթմիշ վէ Լուվր միւզէխանէսինտէ, մէճ-մու՛ասար հագգընտա էօյլէ պիր մա՛լիւմաթ կէօսթէրմիշ տիր քի միւզէ միւտիրի «Վայ, բէ՛իս էֆէնտի, զաթընըզ միւքէմմէլ պիր էհլ ի տիգգաթ-սընըզ» տէյիւ նիտա էթմիշ տիր։ Ճիւմ՛ա ագշամը Մր. Բոզէվէլիթէ իքրամէն էլիզէ սէրայընտա պիր զիյաֆէթ վէրիլմիշ, վէ Ճիւմ՛ա էրթէսի կիւնիւ Ֆրանսա տարիւլֆիւնունընտա 900 թալէպէյէ խիթապէն պիր նութգ իրատ էթմիշ տիր։

Իբեր. Նա՛իպլի հիւքիւմէթին բէճա վէ իչհար իւզէրինէ Սիփհատար իլէ սիյասիյունատն տիկէր պիրիսի քէնտի բէֆիզլէրինի ինթիխապատա մուխ-թար պրագըլմալարը չարթըյէ եէնի պիր գապինէ թէչքիլինի տէր'իհտաէ էթմիշլէր տիր։ Անլէր Սա-նի 'իւա տէվլէ գապինէյէ տախիլ պուլունաճագ օ-

լուր խսէ , պիր կէօնէ մագամ տէր'իւհաէ էտէմէ-
յէճէլէրինի պիլտիրմիյէր տիր . պուննըն տա սէ-
պէպի չու տըր քի Սանի 'իւտաէվէ տա"իմա քէնտի
րէֆիգէրինտէն միւսթագիլէն հարէքէթէ մէյդա-
ղալ օլտըղը կիպի , անըն տախիլ պուլունտըղը
գապինէ Բուսիա վէ Ինկիլթէրրա սէֆիրլէրինին
ի'թիմատընա տախի մազհար օլամազ : — Ալման-
լարա Ուրմիա կէօլինտէ սէյրի սէֆա"ին իմթիյազը
վէրիլտիյի խապէրի Փէթէրսպուրկտա թէքզիպ է-
տիլմէքտէ տիր, զիրա պու հագդը Ալմանլարա սաթ-
տըղը իտտի'ասընտա պուլունան գապիլէ րէ"իսինին
պու մէս"էլէտէ պիր կէօնա հարէքէթէտ պուլուն-
մազա հիչ պիր հիւքմ ու սէլահիյէթի եօգ տըր :

Զէն . 300 պինտէն զիյատէ սէքէնէսի օլուպ տա
Հաննան վիլայէթինտէ եանկիճէքէանկ ըրմազընըն
պիր չու'պէսի իւզէրինտէ քա"ին պուլունան
Զանկչա չէհրինտէ ազըր պիր իղթիչաշ վուգու'
պուլմուշ տըր : Իշպու իղթիչաշ՝ փիրինճ թալէպ
էթմէք իւզրէ պիր ճիւմհուր թօփլանըպ տա փօլիս
մէ'մուրլարը պիր թագըմ քիմսէլէրի ախզ ու կի-
րիֆթ էթմէյէ պաչլատըգլարը զէման վուգու' պուլ-
մուշ տըր : Ճիւմհուր միւթէսաիրրըֆըն հուզուրընա
չըգմազա միւսա'ատէ ալամաատրղընտան, չէհրէտ
մէվճուտ 9 միսիօներ մէրքէզլէրի իւզէրինէ հիւ-
ճում էթմիչ տիր : Շէհրէտ մէվճուտ 6,000 Զին
'ասքէրի տախի իհրազ վէ թալան իչինտէ իղթի-
չաշճըլար իլէ պիրլէշմիչլէր տիր : Ինկիլթէրրա գօն-
սօլօսխանէսի միւսթէշնա օլարագ , էճնէպիլէրին
մալը օլան պիլճիւմլէ պինալար թախրիպ վէ էճնէ-
պիլէր թարաֆընտան իճար էտիլմիչ օլան էպինիյէ
տախի թալան էտիլմիչ տիր : Պէրէքէթի վէրսին քի
իղթիչաշըն զուհուրը զէմանընտա Զանկչա լիմա-
նընտա 2 Ինկիլիզ սէֆինէսի եաթմագտա օլտըղըն-
տան, էճնէպիլէրտէն էքսէրիսի մէզքիւր սէֆինէլէրէ
իլթիճա էթմիչլէր տիր : Քէզալիք օրայա քէմալ ը
սիւ'աթլէ 2 Ինկիլիզ կրնպօթը տախի կէօնտէրիլ-
միչ տիր : Պիր հէրլի գայըղը ըզըգսըզ եօլ քէսմէք-
տէ օլտըղընտան, մէզքիւր կրնպօթլարտան պիրիսի
օլ գայըղա չարփմըշ վէ անըն իչինտէ պուլունանլար-
տան 3 Իսփանեօլ Գաթօլիք միսիօներ սուտա պօղուլ-
մըշլար տըր : Փիրինճ գրթլըզընտան պաչգա Զինտէ
միւսթա'մէլ օլան պազըր ապչէլէրին զըյմէթինճէ
տախի պիր թէնէզգիրլ վուգու' պուլմուշ , վէ միւհ-
թէքիրլէր օ թարաֆլարընն պաչըճա մէ"քիւլաթը օ-
լան փիրինճին փիյասատաքի մէվճուտընը, ֆիյ"աթընը
տահա զիյատէ պահալընտըրմագ մագսատիյլէ սա-
թըն ալմըշլար տըր : Սօն խապէրլէրէ կէօրէ , գա-
ըշըգլըգլար պատըրըլմըշլար տըր : — Թայֆընն մու-
խապիրի Տալայ Լամանըն ֆիրարը թէֆէրրու'աթընը
միւշարիլէյհէ ֆիրարը էնհասընտա րէֆագաթ էթմիչ
օլան պիր զաթտան էօյրէնմիչ տիր : Լամա Լհասա-
յա 'ավատէթ էթմիչ իսէ տէ, պիր Զին օրտուսը թա-
րաֆընտան գօղալանմըշ վէ թուխթուլուր տէյիւ
գօրդտըղընտան, փէք չօգ խազինէ թօփլայարագ
Հինախթան հուտուտընա միւթէվէճճիհէն հարէ-
քէթ էթմիչ տիր : Զինլիլէր միւշարիլէյհի թա'գիպ
էթմիչլէր վէ պիր ըրմազա եէթիշտիքլէրինտէ գա-
յըգլարըն հէփիսի տախի Լամա իլէ ատէմլէրինի ըր-
մազըն տիկէր թարաֆընա կէչիրմէք իչիւն գուլալ-
նըլմըշ օլտըղընը կէօրմիւշլէր տիր , օ զէման Զինլի-
լէր հիլէ, խուտ'այա միւրաճա'աթ էթտիլէր : Գըրդ
Զին սիւվարիսինտէն միւրէքքէպ պիր հէյ'էթ ի 'աս-
քէրիյէ ըրմազա կէլտի, վէ Լամա քէնտի ատէմլէրի-
նէ, անլէրին իւզէրինէ աթէչ էթմէյէ էմր էթտի :
Զինլի սիւվարիլէրին ճիւմլէսի կէօյա թէլէֆ էտիլ-
միչլէր իմիչ կիպի աթլարընտան աչազը սիւչմիւչ-
լէր իսէ տէ , Լամանըն 'ասքէրլէրի ըրմագտան կէ-
րի կէչտիքլէրինտէ , անլէր եէրլէրինտէն աըչրայըպ
այագա գալգմըշլար , վէ անլէրին իւզէրինէ էօյլէ
միհնիլիք պիր աթէչ եաղտըրմըշլար քի անլէրտէն
էքսէրիսի եա օ զէման եա տա ֆիրար էթմէք
իւզրէ ըրմազը կէչէրլէր իքէն իթլաֆ էտիլմիչլէր ,
վէ Լամա պիլճիւմլէ խազինէլէրինի պրագըպ գաչ-
մաղա մէճպուր օլմուշ տըր : Զինլիլէր միշարի-
լէյհի գօղալամաղա տէվամ էթմիչլէր իսէ տէ , Լա-
մա քէնտիսինի գօղալայանլար թամմ կէօզիւքմէյէ
պաչլատըգլարը պիր սըրատա հուտուտուրն օ պիր
թարաֆընտա պիր Ինկիլիզ մէրքէզինէ եէթիչէ պիլ-
միչ տիր :

Ինկլլթէրրա. Գրալ Էտուարտ Ճէն. Ֆրանսատաքի
սէյահաթընը իքմալ էթմիչ օլուպ , Սալը կիւնիւ
Պիարիցտէն հարէքէթլէ Զարչէնպիհ ագչամը Լօնտ-
րայա միւվասէլէթ էթմիչ տիր : Գրալիչա կէչէն
հաֆթա Զարչէնպիհ կիւնիւ Գօրֆուչա եէթիչիպ
պիրատէրի Գրալ Եօրկի վէ խանէտանը գրալի ա'-
զասը թարաֆընտան րաքիպ օլտըղը եաթտա (թէ-
նէզգիհ սէֆինէսի) իսթիգպալ էտիլմիչ տիր :
Միւշարիլէյհա Գօրֆուտա իգամէթի էնհասընտա
եաթտա գալմըշ տըր : — Կէչէն Փէնճէչենպիհ կի-
նիւ մէպ'ուսան մէճլիսինտէ մուճիպի հէյէճան պիր
մաճարա օլմուշ տըր : Խաթիպլէրտէն պիրիսի Իր-
լանտալըլար ֆըրգասընըն րէ"իս ի էսպագը միւ-
թէվէֆֆա Մր. Փարնէլին պունտան խայլը սէնէլէր
եվվել Իրլանտա վալիսի իլէ սա"իր պիր Ինկիլի-
զին գաթլինտէ զիմէտխէլ օլապիլէճէյինի զիքր
էթմիչ , վէ պու իֆտատէ Իրլանտալը ա'զալարըն օ-
գատար չէտիտ փրօթէսթօլարընա տա'ի օլմուշ
տըր քի րէ"իս մէզքիւր ճէլսէյէ խսթամ վէրմէյէ
մէճպուր օլմուշ տըր :

ՀԱՃԸՆ

Թանէն ղազէեասլանեան

Հաճընա հագլաշտգա եօլ գալապալըգլաշտը, պիր չօգ էրմէնի էրքէքլէր վէ գատընլար՝ գազմա-լարընը մէրքէպլէրէ նիւքլէթմիշլէր, թարլալար տան 'ավտէթ էտիյօրլար։ Պա'զըլարը տա օտուն կէթիրիյօրլար իտի։ Պուննլար հէվի Հաճըն էհալի-սինտէն իտի. պէն արալարընտան կէչտիքճէ զա-րիպ նազարլարլա սիւզիւյօրլար, կէնճ գատընլար վէ ղըզլար նիւղէրինի էօրթէրէք. արգալարընը չէվիրէրէք եօլըն քէնարընա չէքիլիյօր իտի։ Ռէն-տիկէրիյէ կէօրիւչմէք իսթէտիմ իսէ տէ, մուվաֆ-ֆագ օլամատըմ։ Պու տաէ-մէրին լիսանլարը, թարղը թէղէպպիւալէրի, պիւթիւն հայաթլարընըն թէֆէրրիւ'աթը փէք գապա կէօրիւնիյօր իտի։

Հաճըն նիւքսէք պիր տաղրն էթէյինտէ նափըլ-մըշ պիր գասապա տըր. 3,500 խանէ օլտըղընը սէօյլէյօրլարտա տա, պունըն նարըսը պիւէ կէօ-րիւմէտիյինտէն ինսան պէօյլէ տար վէ միւնասէ-պէթսիզ պիր եէրտէ պու գատար էվին նասըլ նա-փրլմըշ օլտըղընա հայրէթ էտիյօր։ 20 – 30 խանէ-տէն վէ պիր ճամի'տէն 'իպարէթ օլան Իսլամ էհա-լիսի այրճա պիր թարաֆտա, տէրէ իչինտէ տիր։ Հաճընըն Նուֆուսը 18 – 20 պին գատար թախմին օլունյօր։ Էն էվվէլ կէօզէ չարփան չէյ փիսիլիք տիր։ Մահալլէ արալարընտան կէչէրքէն էվվէրտէն հայլան փիս գօգուլարտան պուրընընդը թըզամագ, նազարընդը ք'րլէթմէմէք իչիւն պաչրնդը էօնիւ-նիւզ էյմէք մէճպուրիյէթինտէ գալըյօրսընըզ։ կէօրտիյինտիւզ էրքէքլէրին, գատընլարըն վէ չօ-ճուզլարըն չէհրէլէրինտէ ֆագր ու սէֆալէթին, հըֆզ իւս սըհհէյէ տիգգաթ էթմէմէլէրինին փէք տէրին վէ մանիատար չըգկըլարընը սէչիյօրսընըզ։ Պիր տօգթօր օլմամազլա պէրապէր ֆրէնկինին, ին-սանլընդըն էն պէօյիւք տիւչմանլարընտան պիրի օ-լան պու տէհչէթլի խասթալըզըն զէհրլի թըրնագ-լարընըն՝ փէք չօզընը թըրմալամըշ օլտըղընը կէօ-րիյօր վէ անլայօրսընըզ։ Ֆրէնկի Հաճընտա հիչ պիր մանի'այա թէսաւիֆ էթմէքսիզին նայրլըյօր, խալդ իսէ պունա գարչը սօն աէրէճէ գայսըզ տըր։ Պինա'էն 'ալէյհ պիր նապանճը իչիւն պու-բատա բանաթ օթուրմագ, կէզմէք, միւնասէպէթ լէրտէ պուլունմագ դապիլ տէյիլ տիր, հայաթ փէք էլիմտիր։ Խասթալըզ քէօյլէրէ տէ նայրլըյօր։ Մեր-քէզլէչէ քէօյլիւնիւն միւնասէպաթը պուրատա պաչ-գա Թարզտա տըր։ Հէր քէօյլիւնիւն գասապատա վէ հէր չէհրլինին քէօյլէրտէ մուխթլագա պիր տօսթը պուլունտընըզընտան պիր իչ իչիւն Հաճընա կէչէն Մէհ-մէտ՝ տօղրու տօսթընըն Արթինին խանէսինէ չէներ վէ պիր իքի կիւն էվինտէ միւսաֆիր գալըր։ Քէգալիք Արթին քէօյէ կիտինճէ՝ Մէհմէտէ միւսաֆիր օլուր. պու 'ումուտի տիր։ Իչէթ էսասէն վաթանընն իքի 'ունսուր ը զըյմէթտարը օլան Իսլամ վէ էրմէնիլէր արասընտա չայան ը իֆթիխար օլան պու Թարզ ը միւնասէպէթ պուրատա մուճիպ ի ֆէլաքէթ օլուրյօր։ Ֆրէնկինին նայրլմասընը մուճիպ օլուրյօր։ Հալպու քի քէօյլիւնիւն խասթալըզա գարչը նափաճագ էն պէօյիք թէտպիրի կա խօճայա օգուրմագ, կա-խօտ պիր Թարաֆընա պիր նիւսխէ պաղլամագ տըր։ Զէվալը ինսանլըգ, սէն ճահիլ օլարգճա նէ գատար պիչարէ վէ ֆագիրսին. նէ գատար ճալիպ ը խասթիքրահընը։

Տօղթօրլար՝ նուֆուսըն 100տէ 80ինին ֆրէնկիւ օլտըղընը սէօյլէյօրլար, Թէ'էսի֊ֆ օլունուրքի, խասթալըզա գարչը էհալի գատար հիւքիւմէթ տէ գայտսըզ։ Շիմտիյէ գատար 'Ապտիւլ Համիտ հիւ-քիւմէթինին հէր չէյէ օլտըղը կիպի պու հալէ գար-չը տա գայտսըզլըզընա պիր չէյ տէնիլէմէզ, լաքին հիւքիւմէթ ի մէչրութէ ի 'Օսմանիյէմիզ, օնըն միլ-լէթին հաչամասընը, սէլամէթինի արզու էտէն հա-միյէթլի էրքհանը տա պու գայտսըզլըզա տէվամ էտերսէ, 'աֆվ օլունմազ պիր ճինայէթ իրթիքապ էդլէմիշ օլուր։

Հաճընըն նասըլ 3 500 խանէ օլտըղընը սօնրա-տան անլատըմ։ Պիւթիւն էվվէր պիրիպիրինին ի-չինէ կիրմիշ, պիր չաթը ալթընտա 5 – 6 'ա'իլէ հաչայօր. վէ իչէթ պու սուրէթլէ օ գատար խա-նէ թէչքիլ էտիյօր։ Եալընըզ Ամէրիգա, Ալէման վէ Իթալիա միւ'էսսէսաթ ը տինիյէ, մէքթէպլէրի վէ էյթամխանէլէրի խասթանա թէչքիլ էտիյօր։ Ամէ-րիգալըլարըն 1889տա հաւիտգլարը պինալար չէհր-տէն այրը վէ տահա նիւքսէք պիր նօգթատա օ-լուպ նագընլարտա պաչգա պինալար հօգ տըր։ Մաթպու'աթա զիյատէ թէվէճճիւհ կէօսթէրէն պիր զաթըն տէլալէթիյլէ հէր քէսէ այրլմայան Ամէրի-գա Փրօ. միւ'էսսէսինին գափուլարընտան կիր-մէյէ մուվաֆֆագ օլտում։

Միւթէ'ատիտ զըսմլարա այրլան պու տա'իր Ամէրիգանըն վարչասը տըր։ Պիւթիւն էչնա հէվի Ամէրիգա մալի տիր։ Ռէսմի լիսան Ինկիլիզճէ տիր, եալընըզ էհէմմիյէթսիզ պիր դաչ չէյ վարքի, թարղ ը ինչալարընտան վէ իչղալ էթտիքլէրի մէվ-զը'լարտան պիղիմ մէմլէքէթ մանսուլը օլտըղը ան-լայըյօր։ Պիր ազ սօնրա մէքթէպին թէմամ պիր Ամէրիգալը օլան նազիք վէ միւթէֆիք միւտիրէնի պիղի գապուլ իլէ հէր թարաֆը կէղտիրտի։ Միւ-տիրէ Թիւրքճէյի էյի պիլմէտիյինտէն, սալէն էր-մէնի օլուպ, Թիւրքճէ վէ Ինկիլիզճէյի էյի պիլէն

մու՛ալիմէնին վէսաթէթինէ միւրաճա՛աթա մէճ-
պուր գալըդ։ Միւտիրէ մէքթէպին սուրէթ ի ին-
չասընա տա՛իր մա՛լիւմաթ վէրսի։

Էրքէք վէ գըզ Թալէպէլէրին չէհրէլէրինտէն հա-
յաթ, դան ֆըշգըրըյօր։ Նէ եալան սէօյլէյիմ, պու
հալէ ղըպթէ տէյիլ, հասէտ էթտիմ, վէ պուռնալ-
ըը կէօրմէք իսթէմէյէրէք, Ամէրիգանըն պիլմէմ
նէրէսինտէն կէլէն պու ատամլարըն Թիւրքիանըն
էն հիճրա քէօչէսինտէ ուչանտըրտըղլարը նիւմու-
նէ ի մէտէնիյէթտէն միւթէ՛էսսիրանէ վէ պիր 'Օս-
մանլը սըֆաթըյլա մահճուպանէ չըգտըմ, պէյլէ
'Օսմանլը Ա՞էսոէնէլէր կէ՛ըմ+ էլէ+ էյ պէլէր փահա նէ՞
էապար պէ+լէյճէյիղ։

Պուռնտան պաշգա Ալէմանլարըն Փրօթէսթան
վէ Իթալիանլարըն Գաթօլիք միւ՛էսէսսաթը վար։
Ալէմանլար պիլ խասսա սընա՛ի վէ էլ իլլէրինի
Թէշվիգ էտիյօր, միւ՛էսէսէլէրինտէ կիւզել վէ մէ-
թին գուամլար տօգուլյօրլար։ Ամէրիգալըլարըն
մուխթէլիֆ մահալլէրտէքի միւ՛էսէսաթ պիրիպի-
րինէ կարտըմ էտիյօրլար, մէսէլա Զինգէն պուրսա
ի՛անէ կէլիյօը, սօնրա պուրսատան մուդապիլէ էտի-
լիյօր, ասըլ էրմէնիլէրինտէ մուխթէլիֆ մէքթէպ-
լէրի, քիլիսէլէրի վէ եկթիմխանէլէրի վար իսէ տէ
էօթէքլիլէրին չալա՛ասընա գարշը փէք սէօնիւք տիր։
Հաճըն Փրօթէսթան վէ Գաթօլիք նուֆուսընա
փէք միւսա՛իտ պիր րէգապէթ մէյտանը տըր։
Ֆագաթ չիմտի Փրօթէսթանըդ փէք նաֆըզ վէ
փարլագ տըր։ Գաթօլիքլէր քէնտի րիվայէթլէ-
րինէ կէօրէ — 400 խանէյի կէչմիյիս հալաէ Փրօ-
թէսթանըդ 1,000 խանէյի թէսխիր էթմիչ վէ նուֆ-
ուզը չայան ը տիպգամ պիր սուրէթլէ կիւնտէն
կիւնէ արթմագտա տըր։ Զիւնքի պուռնալր տահա
զիյատէ ֆէտաքարլըդ հաւիջյօրլար։

'Ա՛է՛ատէ թամմ մա՛նաօրյա պիր Հաճընըյը
կէօզիւմիւն էօնիւնէ կէթիրէրէք աիւչիւնիւյօրըմ.
պու ճահիլ պիր ատէմ տիր։ պիր կէօնա հագա՛իգ
ի հայաթիյէտէն զաֆիլ տիր. ասլէն էրմէնի էպէ-
վէչնտէն տօղտուղը հալտէ, տինինին ասըլ մահիյէ-
թինի պիլմէզ. պու թապի՛աթ ը էսասիյէնին
թահթ ը Թէ՛սիրինտէ իքէն օնըն էրմէնի ի՛թիգա-
տաթընը Թէտգիգ էտիպ, մէզհիյաթ եահօտ նօգ-
սանլարընը անլայարադ պիր վիճտան ը տինիյէ մա-
լիք օլմասը գապիլ տէյիլ տիր քի. Գաթօլիք եա-
խօտ Փրօթէսթանլըդը անլայա պիլսին, բուհընա
նուֆուզ էտէ պիլսին. անը Թէպտիլ ի մէզհէպ
սէվգ էտէն չէյ փէք մատտի, փէք սագիլ տիր.
սըրֆ մէնֆա՛աթ ը մատտիյէ վէ փարա տըր։ Կէր-
չի հայսիյաթ ը վիճտան Թէալիմ էտիլմիչ հուգուգը
մուգատտաէ էտէն տիր. Ռալիա պիր 'Օսմանլը բուհ
վէ հիսս մալիք օլտըգտան սօնրա Փրօթէսթան
օլսուն Գաթօլիք օլսուն էհէմմիյէթի եօգ տըր, լա-
քին . . . հէր հալտէ 'Օսմանլը Ռրիսթիյանլըդը իս-
զէրինտէ պու գուվվէթ չայան ը իմմալ տէյիլ տիր։
Պու գուվվէթ էրմէնի վաթանտաշլարըմըզըն ճէ-
հալէթինտէ վիյատէ իմթիյաճաթընտան իսթիֆատէ
էտիյօր։

«Թաէնէ»յին մուխապիրի Հաճընտա կէչիրտի-
յի պիր գաչ կիւն զարֆընտա էհալինին անճագ
ահվալ ը խարիճիյէսինէ վագըֆ օլմուշ օլուպ, ան-
լէրին ահվալ ը բուհիյէլէրինի. թա՛միպէ վագթ պու-
լամամըշ ատր։ 'Աճէպա Հաճընտաքի 1,000ի մի-
լէճավիվ նուֆուստան 'իպտիրէթ Փրօ. ճէմա՛աթը-
նըն նէ՞ կէնտ ճիամանի իսթիֆատէէնն նաչի Թէպ-
տիլ ի մէզհէպ էթտիքլէրինի տէ Թահգիգ էթմի՞չ մի
տիր։ Ռայր։ Պիզ էմընիզ քի էկէր միւժա՛իլէյն, օ
ֆագիր էհալինին ահվալ ը բուհիյէսինի տէ Թամիպ
էթտ իտի, օ մուհապտար էլպիսէ Թահթընտա մէն-
ֆա՛աթիլէրէթ պիր գավմ տէյիլ, անճագ հապի-
գաթիվէրվէր պիր ճէմա՛աթ պուլունտուղընը կէօ-
րէրէք մէսրուր օլաճագ իտի։

Մ՚-Է. Ա-էփ.

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԷ

Հագիգաթէն Իապպ գըյամ էթմիշ տիր	Յ. Գ. Գ.	407
Պէշիւք բէ՛ս	Հ. Մ. Ա.	408
Փափազըն Խարիճիյէ նազըրը	,, ,, ,,	409
Եօլճուլուղմըզ	Յ. Գ. Գ	411
Սո՛ալըտա ճէվապ		411
Հավիյէ իւէ էօլիւմրան անախթարլարը		412
Ճավանըն գրա՛աթընտան նէ՞ հիսսէ ալա պիլիրիզ	Մ. Մինոեան	413
Է՛այէմաթլըզա նի՞չին ինանըրըմ	Վէր. Կ. Փոփոլեան	414
'Իպտաէթ քի՞մ իչին տիր	Վէր. Յ. Գ. Պէ-լէե-լեան	416
Ցիսուսըն ասն ճիւմ՛ասը	Հոպէդ Հ-էէ	418
Ցիսուսըն գըյամը	Հ. Յ. Յ-ի-էեան	418
Շա՛ռնաթ ը սիյասիյէ		418
Չաճըն		423

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՛ԱՍԸ

ՏԻՆՃԱՆՃԸԼԱՒ ԵՕՓՈՒՇՈՒ